

**UCHWAŁA NR IX/57/19
RADY GMINY HAJNÓWKA**

z dnia 31 maja 2019 r.

w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Hajnówka wotum zaufania

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.4a i 28aa ust.9 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r., poz.506) Rada Gminy Hajnówka uchwala, co następuje:

§ 1. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy, Rada Gminy Hajnówka postanawia udzielić wotum zaufania Wójtowi Gminy Hajnówka.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady

Jarosław Kot

Hajnówka, 2019 r.

•
•
•
•
•
•
•
•
•
•
•

Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, a także uchwał rady gminy[#]. Rada Gminy rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Rada Gminy, po przeprowadzeniu debaty, podejmuje uchwałę o udzieleniu wotum zaufania wójtowi lub nie udzieleniu wotum zaufania wójtowi.

Szczegółowy zakres raportu został zdefiniowany Uchwałą Rady Gminy Hajnówka nr VII/51/19 z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie gminy.

Względem poruszanych w projekcie zagadnień, tam gdzie było to możliwe, opierano się na aktualnych danych znajdujących się w dyspozycji Urzędu Gminy Hajnówka oraz ogólnodostępnego zasobu Banku Danych Lokalnych i Głównego Urzędu Statystycznego. Z racji na proces agregacji danych, na dzień sporządzenia niniejszego opracowania bazy danych prowadzone przez GUS dysponowały zasobem za lata 2016 i 2017 – i takie też dane zostały przedstawione w części dotyczącej charakterystyki ogólnej Gminy Hajnówka. Dane kluczowe z punktu widzenia przedmiotowości niniejszego raportu przedstawiają stan za 2018 r. Źródłem przedmiotowych danych są informacje zawarte w sprawozdawczości prowadzonej przez Urząd (dane własne).

W niniejszym opracowaniu wykorzystano następujące źródła danych: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Biuro Powiatowe w Hajnówce, Krajowy Rejestr Sądowy, Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce, Powszechny Spis Rolny 2010 r., Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, dane własne Urzędu Gminy Hajnówka.

Zgodnie z art.28aa ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2019r. poz.506) Wójt Gminy co roku, do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.

2. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Hajnówka położona jest na Nizinie Podlaskiej, w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego, na zachodnim krańcu Puszczy Białowieskiej. Gmina Hajnówka należy do powiatu hajnowskiego. Graniczy od północnego zachodu i od północy z Gminą Narew, od zachodu z Gminą Czyże, w części południowowschodniej z Gminą Dubicze Cerkiewne, dalej od południa granica gminy pokrywa się z granicą państwa Rzeczypospolitej Polski z Republiką Białoruś, od wschodu z Gminą Białowieża, a od północnego wschodu z Gminą Narewka. Gmina Hajnówka okala miasto Hajnówka, stanowiące oddzielną jednostkę administracyjną - Gminę Miejską, w którym znajduje się siedziba Urzędu Gminy Hajnówka. Gmina Hajnówka ma powierzchnię 293 km², w tym 38 % stanowią użytki rolne, a 57% użytki leśne. Gmina stanowi 18,05% powierzchni powiatu.

W Gminie Hajnówka znajduje się 25 sołectw, do których należy 30 miejscowości.

2.1. Demografia

Czynnikiem w wysokim stopniu warunkującym rozwój społeczno – gospodarczy Gminy jest całokształt procesów dotyczących populacji zamieszkującej jej obszar. Poniżej przedstawiono w układzie tabelarycznym liczbę mieszkańców wg stanu na 31 XII 2017 r. i 31 XII 2018 r. w podziale na miejscowości.

Tabela 1. Liczba mieszkańców (stałych i czasowych) miejscowości Gminy Hajnówka wg stanu na 31 XII 2017 i 31 XII 2018 r. w podziale na miejscowości.

Miejscowość	2017		2018	
	Stali	Czasowi	Stali	Czasowi
Bielszczyzna	43	-	42	-
Borek	45	-	45	-
Borysówka	105	1	110	-
Budy Leśne	3	-	3	-
Chytra	86	1	87	2
Czerlonka Leśna	29	-	29	2
Czyżyki	87	1	84	1
Dubicze Osoczne	94	5	93	5
Dubiny	785	9	770	12
Dubińska Ferma	6	3	6	3
Golakowa Szyja	5	-	4	-
Kotówka	59	-	57	-
Lipiny	307	11	310	17
Łozice	21	-	21	-
Mochnate	196	1	189	1
Nowoberezowo	256	3	260	5

Nowokornino	174	-	165	-
Nowosady	270	3	262	5
Olchowa Kładka	29	-	27	-
Orzeszkowo	375	2	364	4
Pasieczniki Duże	109	-	108	-
Postołowo	77	-	84	1
Progale	23	1	29	1
Przechody	19	-	18	-
Puciska	65	-	64	-
Rzepiska	77	1	75	1
Sacharewo	15	-	15	-
Sawiny Gród	45	1	47	1
Smolany Sadek	13	-	13	-
Sorocza Nózka	24	-	42	-
Stare Berezowo	42	3	268	3
Topiło	33	-	31	-
Trywieża	73	-	86	-
Wasilkowo	45	-	44	-
Wygoda	29	-	28	-
Zwodzieckie	39	-	33	-
RAZEM	3964	46	3937	64
RAZEM W ROKU	4010		4001	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Średni wiek mieszkańca gminy wynosi 44,9 lat i jest większy od średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego i średniego wieku mieszkańca Polski.

Mieszkańcy gminy Hajnówka zawarli w 2017 roku 11 małżeństw, w tym samym czasie odnotowano 1,6 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

26,1 % mieszkańców Gminy jest stanu wolnego, 52,5 % żyje w małżeństwie, 6,1 % jest po rozwodzie, a 13,7 % to wdowy / wdowcy.

Współczynnik dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych do zgonów) wynosi 0,45 i jest znacznie mniejszy od średniej wojewódzkiej i krajowej.

Ilość mieszkańców zamieszkujących teren Gminy Hajnówka w 2017 i 2018 r. potwierdza negatywne prognozy dotyczące depopulacji Województwa Podlaskiego, a w szczególności obszarów subregionalnych.

Wskazania dokumentów strategicznych – zarówno o charakterze lokalnym jak i regionalnym – w zakresie wskaźnika obciążenia demograficznego (rozumianego jako *ludność w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym*) przedstawiają się dla lat 2015, 2016 i 2017 odpowiednio: 44,2; 41,1; 42,1^{##};

Wskaźnik obciążenia demograficznego od 2002 do 2014 r. wykazuje tendencję malejącą (patrz: LPR, str. 17).

Najliczniejszą grupę demograficzną stanowią osoby w wieku produkcyjnym (15-59 lat kobiety, 15 – 64 lat mężczyźni) – w latach 2015, 2016, 2017 odpowiednio 2420, 2458, 2419³.

2.2. Obszar społeczno - gospodarczy – oświata, aktywność obywatelska, ochrona zdrowia, gospodarka

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2018 r. regulował *Roczny program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 r.* stanowiący załącznik do Uchwały nr XXXVII/170/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 22 grudnia 2017 r. W 2018 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadań własnych gminy Hajnówka w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego został ogłoszony Zarządzeniem nr 344/18 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 14 lutego 2018 r. W ramach zrealizowanego rocznego programu współpracy wsparciem finansowym (3 000 zł) objęto

przedsięwzięcie pn. „XXXVII Międzynarodowy Festiwal „Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej” (umowa nr 59/2018 o realizację zadania publicznego).

Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne w rejestrze stowarzyszeń prowadzonym przy Starostwie Powiatowym w Hajnówce zarejestrowanych jest 7 stowarzyszeń posiadających siedzibę na terenie Gminy Hajnówka. Na podstawie Krajowego Rejestru Sądowego oraz własnych danych zidentyfikowano 32 organizacje pozarządowe i grupy nieformalne działające na terenie Gminy wiejskiej Hajnówka,

W 2018 r. na terenie Gminy Hajnówka organizacje pozarządowe w partnerstwie z samorządem terytorialnym zrealizowały 2 projekty - „Bohaterowie Starego Berezowa” oraz „Bajki Sówki z Borysówki”,

Wg. stanu na 31.XII.2018 r., na terenie gminy wiejskiej Hajnówka zarejestrowanych było **8 Kół Gospodyń Wiejskich** (w myśl ustawy o kołach gospodyń wiejskich z dnia 9 listopada 2018 r.; Dz. U. z 2018 r. poz. 2212).

Uczestnictwo mieszkańców Gminy Hajnówka w życiu publicznym. W najwyższym stopniu stopień zaangażowania obywateli przedstawia frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych. W 2018 r. frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych wyniosła 56 % (na 3382 uprawnionych głosy ważne oddało 1916). W żadnej z 7 komisji frekwencja nie wyniosła poniżej 51 %. Najwyższą frekwencję odnotowano w okręgu nr 6 (świątlica wiejska w Mochnacie – 62 %), najniższą w okręgu nr 3 (świątlica wiejska w Nowosadach – 51 %). Frekwencja krajowa w wyborach samorządowych 2018 r. wyniosła 51,3 %.

W zakresie **ochrony zdrowia** mieszkańcy gminy Hajnówka korzystają z infrastruktury i usług oferowanych na poziomie ponadlokalnym, zlokalizowanym przede wszystkim w mieście Hajnówka. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce prowadzi Ośrodek Zdrowia w Nowoberezowie (Nowoberezowo 82, 17-200 Hajnówka). Budynek Ośrodka Zdrowia stanowi własność gminy Hajnówka, dzierżawioną przez SPZOZ Hajnówka. Usługi medyczne oferowane przez Ośrodek Zdrowia są udostępnione również mieszkańcom innych gmin. W 2017 r. Ośrodek Zdrowia w Nowoberezowie zrealizował 3968 świadczeń. W 2018 r. przedmiotowa liczba wyniosła 3762[#].

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych[#]:

Lp.	Wymiar	2016	2017	Różnica
1.	Podmioty gospodarki narodowej ogółem	284	280	- 4
2.	Sektor publiczny - ogółem	6	4	- 2
3.	Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą*	221	217	- 4
4.	Sektory prywatny – spółki handlowe	8	9	+1
5.	Sektor prywatny – spółdzielnie	3	2	- 1
6.	Sektor prywatny - fundacje	1	1	0
7.	Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	13	15	+ 2

* Najliczniejszą grupę w wymiarze „Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą” stanowi Sektor C – przetwórstwo przemysłowe – zmniejszenie z 61 (2016) do 59 (2017).

bezrobocie w Gminie Hajnówka zmniejsza się. W 2015, 2016 i 2017 r. średnioroczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Hajnówce wynosiła odpowiednio 122, 116 i 112 osób. Na koniec I kwartału 2019 r. przedmiotowa liczba wynosi 98 osób[#].

2.3. Dokumenty Strategiczne Gminy Hajnówka

Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2015 – 2020 (Uchwała Nr XVIII/71/16 Rady Gminy Hajnówka z dnia 23 lutego 2016 r.),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Hajnówka na lata 2016 – 2021 (Uchwała Nr XXV/107/16 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 listopada 2016 r.),

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Hajnówka (Uchwała Nr XXX/130/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 10 kwietnia 2017 r.),

Program Aktywności Lokalnej Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (Uchwała Nr XXVIII/121/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 lutego 2017 r.),

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (Uchwała Nr XXXVI/164/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 października 2017 r.),

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Hajnówka na lata 2016 – 2018 (Uchwała Nr XXII/97/16 Rady Gminy Hajnówka z dnia 30 sierpnia 2016 r.),

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 (Uchwała Nr XXXVII/175/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 22 grudnia 2017 r.),

Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest stosowanych na terenie Gminy Hajnówka na lata 2007 – 2023 (Uchwała Nr III/21/06 Rady Gminy Hajnówka z dnia 28 grudnia 2006 r. z późniejszymi zmianami),

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (Uchwała Nr XLI/195/18 Rady Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 z dnia 30 maja 2018 r.),

Program Ochrony Środowiska Gminy Hajnówka na lata 2019 – 2029 (Uchwała Nr VII/44/2019 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 marca 2019 r.),

Zestawienie inwestycji i projektów realizowanych przez Gminę Hajnówka w 2018 r. w ramach wdrażania lokalnej polityki rozwoju stanowi załącznik nr 2 do niniejszego raportu.

2.4. Informacja o realizacji Uchwał Rady Gminy w 2018 r.

Uchwały Rady Gminy Hajnówka podlegają rygorowi publikacji na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Hajnówka[#]. W 2018 r. powzięto łącznie 63 uchwały. Z czego w kadencji 2014 – 2018 powzięto 35 uchwał, a w kadencji 2018 – 2023 powzięto 28 uchwał. Uchwały Rady Gminy Hajnówka w 2018 r. były realizowane przez pracowników merytorycznych Urzędu Gminy Hajnówka.

W 2018 r. w stosunku do powziętych uchwał nie zapadły rozstrzygnięcia nadzorcze oraz nie miało miejsca uchylenie Uchwały w części lub całości.

Zestawienie tabelaryczne powziętych uchwał stanowi załącznik nr 1 do niniejszego raportu.

3. Informacja finansowa

Kluczowe informacje o stanie finansów jednostki zawiera uchwała budżetowa, która w myśl art. 211 ustawy o finansach publicznych oraz art. 51 ustawy o samorządzie gminnym stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Uchwałą Nr XXXVII/168/17 z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie uchwalenia budżetu Rada Gminy w Hajnówce uchwaliła budżet na 2018 r. w wysokości:

- dochody - 17 430 551,00 zł, w tym:
  - dochody majątkowe – 2 873 879,00 zł
  - dochody bieżące – 14 556 672,00 zł
- wydatki - 18 490 551,00 zł, w tym:
  - dochody majątkowe – 4 710 199,00 zł,
  - dochody bieżące – 13 780 352,00 zł.

W trakcie roku w budżecie wprowadzono uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy zmiany, które spowodowały, że **budżet na koniec 2018 roku wyniósł:**

- dochody - 17 003 372,00 zł, w tym:
- dochody majątkowe – 1 493 950,00 zł
- dochody bieżące – 15 509 422,00 zł
- wydatki - 18 522 042,00 zł, w tym:
- dochody majątkowe – 3 462 218,00 zł,
- dochody bieżące – 15 059 824,00 zł.

Dochody ogółem Gminy Hajnówka w 2018 roku wyniosły 15 806 173,67 zł i zostały wykonane w 92,9% planowanych dochodów. Dochody bieżące stanowiły 96,0% wykonanych dochodów ogółem, a dochody majątkowe 4,0%. Wydatki ogółem wyniosły 16 557 784,25 zł i wykonano je w 89,3%. Wydatki bieżące stanowiły 85,0% wydatków ogółem, zaś wydatki majątkowe 15,0%.

Głównym źródłem dochodów Gminy Hajnówka w 2018 roku były transfery z budżetu państwa z tytułu dotacji celowych i subwencji, które wyniosły 8 203 112,22 zł łącznie stanowiły 54,1% dochodów bieżących wykonanych ogółem. Dotacje celowe w wysokości 4 260 043,22 zł były środkami przekazywanymi gminie z budżetu państwa za pośrednictwem wojewody, ministerstw lub innych instytucji państwowych. Służyły one finansowaniu zadań zleconych i niektórych zadań własnych gminy. Subwencja jest świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz samorządu, która ma charakter bezzwrotny i ogólny. Środki z subwencji w wysokości 3 943 069,00 zł kierowane były na finansowanie ogółu zadań własnych gminy. W skład subwencji ogólnej dla gminy wchodzi część oświatowa - 2 701 433,00 zł i wyrównawcza - 1 241 636,00 zł.

Dochody własne są podstawą wyposażenia finansowego gminy. Służą finansowaniu wszystkich zadań, które określa się jako zadania własne w zakresie: oświaty, pomocy społecznej, kultury, gminnych dróg, utrzymania czystości i porządku, gospodarki nieruchomościami i innych. **Dochody własne wyniosły 6 882 001,49 zł** co stanowi 45,3% dochodów bieżących wykonanych ogółem. **Źródłami dochodów własnych były:** dochody wykonane z podatków i opłat - 4 226 690,83 zł, udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa - 2 489 468,97 zł, oraz pozostałe dochody pozyskane z innych źródeł - 165 841,69 zł.

Dochody majątkowe w roku 2018 wykonane zostały w kwocie 629 872,51 zł, co stanowiło 42% przyjętego planu (1 493 950,00 zł). Dochody majątkowe składały się ze:

- 1) środków otrzymanych z Nadleśnictwa Browsk na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji – 350 000,00 zł;
- 2) środków na dofinansowanie własnych inwestycji pozyskanych z innych źródeł – 211 890,07 zł są to wpływy z tytułu wpłat ludności na instalację solarną i urządzeń fotowoltaicznych;
- 3) wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności na plan 140 000,00 zł wykonano w kwocie 57 570,00 zł;
- 4) dochody ze sprzedaży składników majątkowych – 10 412,44 zł.

Zaplanowane wydatki budżetowe Gminy Hajnówka zostały wykonane na poziomie 16 557 784,25 zł, co stanowiło 89,3% przyjętego planu na dany rok. W strukturze wydatków w roku 2018 dominowały wydatki bieżące w kwocie 14 068 216,01 zł. Najważniejszymi grupami wydatków bieżących były wydatki związane z realizacją zadań zleconych i niektórych zadań własnych gminy, które w strukturze zajmowały 30,3%, wydatki na wynagrodzenia i pochodne - 39,6% oraz pozostałe wydatki – 30,1%.

Wydatki bieżące przeznaczone były między innymi na wydatki związane z utrzymaniem gminy, oświatą i wychowaniem wraz z edukacyjną opieką wychowawczą, opieką społeczną wraz z zadaniami w zakresie polityki społecznej oraz na zadania własne gminy, np. oświetlenie uliczne w kwocie 107 768,52 zł.

Środki na wydatki majątkowe w 2018 roku stanowiły kwotę 2 489 568,24 zł, przeznaczone były głównie na:

- 1) przebudowę dróg gminnych – 1 593 867,48 zł;

- 2) pomoc finansową udzieloną Komendzie Powiatowej Policji w Hajnówce - 6 000,00 zł;
- 3) montaż instalacji kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych dla budynków mieszkalnych Gminy Hajnówka – 771 068,07 zł;
- 4) rozbudowę oświetlenia ulicznego w Dubinach: ul. Cegielniana i ul. Łąkowa, w Starym Berezowie oraz dokumentacja projektowa w Postołowie - 107 557,69 zł;
- 5) rozbudowę, przebudowę i zmianę specyfiki użytkowania budynku po byłej zlewni mleka na Klub Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych - dokumentacja projektowa – 11 075,00 zł.

W 2018 roku budżet Gminy Hajnówka uchwalany był jako **deficytowy** tj. dochody były mniejsze niż wydatki. Planowany deficyt wynosił 1 518 670,00 zł. Wykonanie budżetu zamknęło się deficytem w wysokości 751 610,58 zł, który został pokryty zaciągniętym kredytem i wolnymi środkami z roku ubiegłego.

Stan długu na dzień 1 stycznia 2018 roku wynosił 3 729 660,11 zł, w ciągu roku budżetowego spłacono 427 430,51 zł oraz po pozytywnym zaopiniowaniu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Białymstoku możliwości spłaty kredytu przez Gminę Hajnówka zaciągnięto kredyt w wysokości 1 060 000,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie deficytu budżetowego. Stan długu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 4 362 229,60 zł. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami nie może przekroczyć 15 % planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźnik gminy w roku 2018 wyniósł - 3,22%. Natomiast łączna kwota długu gminy na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60% wykonanych ogółem dochodów gminy. Wskaźnik gminy na koniec roku wyniósł - 27,5%. Kwota długu oraz sposób jego sfinansowania i relacji o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych spełnia wskaźniki spłaty zobowiązań w sposób następujący: wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (wydatki bieżące z tytułu poręczeń i gwarancji + wydatki na obsługę długu + spłaty rat kapitałowych pożyczek i kredytów/dochody ogółem) – 3,22% jest niższy od dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań obliczonego w oparciu o wykonanie 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) – 6,59%.

Wynik z działalności bieżącej Gminy Hajnówka zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną czyli dodatnią różnicą między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w wysokości 1 108 085,15 zł, co jest zgodne z dyspozycją zawartą w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zmianami).

4. Infrastruktura techniczna

Kompetencje Gminy w zakresie realizacji infrastruktury technicznej zostały określone w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506). Polityka inwestycyjna gminy realizowana jest w oparciu o następujące dokumenty strategiczne o charakterze lokalnym:

Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2015 – 2020,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023,

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023

4.1. Infrastruktura drogowa

Długość publicznych dróg gminnych na obszarze gminy Hajnówka wynosi 79,378 km (w 2017 r. - 76,239 km), z czego 43,49 % (34,522 km) stanowią drogi utwardzone o nawierzchni bitumicznej, betonowej oraz z kostki betonowej (w 2017 r., odpowiednio – 44,52 %, 33,945 km). Pozostałą część – 56,51 % (44,856 km) stanowią drogi o nawierzchni żwirowej i gruntowe (w 2017 r. odpowiednio – 55,48 %, 42,294 km).

Tabela 3. Sieć dróg gminnych w 2018 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość [km]	Rodzaj nawierzchni
1	108531B	Pasieczniki Duże – Orzeszkowo	2,411	bitumiczna
2	108532B	Orzeszkowo – Jagodniki	1,618	bitumiczna - 0,638km żwirowa – 0,98km

3	108533B	Orzeszkowo – Sosnówka	1,990	bitumiczna - 1,47km żwirowa – 0,51km
4	108534B	Olszyna – kol. Wygon	1,108	żwirowa
5	108535B	Nowoberezowo – Hajnówka	2,860	bitumiczna
6	108536B	Orzeszkowo – Wierzchowskie	1,520	bitumiczna
7	108537B	Dubiny – Sawiny Gród	1,348	bitumiczna
8	108538B	Skryplewo – dr. woj. Hajnówka-Nowosady	1,214	bitumiczna
9	108539B	Nowosady – Dubińska Ferma	1,035	bitumiczna
10	108540B	Mochnate – Dubicze Osoczne	2,990	bitumiczna
11	108541B	Nowosady – Sorocza Nózka	0,385	bitumiczna
12	108542B	Zwodzieckie – Przechody – Smolany Sadek	1,286	bitumiczna – 0,225km żwirowa – 1,061km
13	108543B	Dubicze Osoczne – Chytra – Progale	2,880	bitumiczna
14	108544B	Grudówka – Dubiny	2,600	żwirowa
15	108545B	Nowokornino – Grudówka	3,400	bitumiczna
16	108546B	Czyżyki – Kotówka	3,500	żwirowa
17	108547B	Nowoberezowo – Czyżyki	2,187	bitumiczna
18	108548B	Sosnówka – Olszyna	0,475	żwirowa
19	108549B	Zatrostyniec – dr. pow. Hajnówka-Orzeszkowo	1,630	bitumiczna
20	108550B	Podtrostyniec – dr. gm. Pasieczniki Duże-Orzeszkowo	2,310	bitumiczna – 1,020km żwirowa – 1,29km
21	108551B	Bokówka – dr. pow. Hajnówka-Orzeszkowo	0,290	żwirowa
22	108552B	Pasieczniki Duże – dr. Woj. Hajnówka-Kleszczele	1,887	bitumiczna
23	108553B	Mochnate – Borek	3,465	żwirowa
24	108554B	Mochnate – dr. pow. Orla-Stary Kornin	1,391	żwirowa
25	108555B	Borek – Chytra	1,962	żwirowa
26	108556B	Stare Berezowo – Dubicze Osoczne	2,520	żwirowa
27	108557B	Stare Berezowo – Nowoberezowo	2,950	żwirowa
28	108558B	od drogi wojewódzkiej Hajnówka-Bielsk Podlaski do drogi gminnej Nowoberezowo-Hajnówka (przy cmentarzu)	1,327	bitumiczna
29	108559B	Wygoda – dr. woj. Bielsk Podlaski-Hajnówka	1,198	bitumiczna – 0,43km żwirowa – 0,768km
30	108560B	Nowokornino – Kotówka	2,640	bitumiczna – 0,26km żwirowa – 2,38km
31	108561B	Kotówka – Nowosady	3,540	żwirowa
32	108562B	Wasilkowo – dr. pow. Rzepiska-Golakowa Szyja	0,430	żwirowa
33	108563B	Borysówka – Olchowa Kładka	1,300	żwirowa
34	108564B	Golakowa Szyja – dr. woj. Zabłudów-Hajnówka	0,230	żwirowa
35	108565B	Smolany Sadek – dr. woj. Zabłudów-Hajnówka	0,857	bitumiczna
36	108566B	od drogi wojewódzkiej Nowosady do Zwodzieckie	0,373	bitumiczna – 0,02km żwirowa – 0,353km
37	108567B	Dubiny – Lipiny	1,515	żwirowa
38	108568B	dr. gm. Dubiny-Lipiny – osiedle mieszkaniowe Lipiny	0,750	bitumiczna
39	108569B	Mochnate – Zbucz	2,200	żwirowa
40	108570B	ulica Graniczna	0,294	bitumiczna
41	108571B	ulica Torowa	1,978	bitumiczna – 0,41km żwirowa – 1,568 km
42	108572B	ulica Nowa	0,395	bitumiczna – 0,21km żwirowa – 0,185km
43	108573B	ulica Zajęcza	0,204	bitumiczna
44	108574B	ulica Łąkowa	2,148	bitumiczna - 0,26km żwirowa – 1,626km kostka – 0,262km
45	108575B	ulica Cegielniana	0,311	bitumiczna

46	108576B	ulica Grzybowa	0,150	bitumiczna
47	108577B	ulica Wesola	0,138	bitumiczna
48	108579B	ulica Krótka	0,155	bitumiczna
49	108580B	ulica na Lipinach (nowa)	0,731	betonowa
50	108581B	od dr. gm. ul. Torowa do niecz. cmentarza w Dubinach	0,657	Gruntovo/zwirowa
51	108582B	od dr. gm. ul. Łakowa do działki ozn. nr 522/14	0,196	bitumiczna
52	108583B	od drogi pow. Orzeszkowo -Topiło do drogi wewnętrznej w Orzeszkowie	0,179	bitumiczna
53	108584B	Od drogi pow. Orzeszkowo – Poryjewo do drogi gminnej Zatrostyniec	1,265	zwirowa
54	108585B	Od drogi powiatowej w Trywieży do granicy gminy	0,305	bitumiczna - 0,21km zwirowa - 0,095km
55	108586B	Od drogi powiatowej Orzeszkowo – Poryjewo do drogi gminnej w Orzeszkowie	0,700	zwirowa
RAZEM			79,378	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Pogrubioną czcionką zaznaczono drogi zarezerwowane do kategorii dróg gminnych w 2018 r.

W 2018 r. w zakresie infrastruktury drogowej zrealizowano następujące inwestycje:

1. Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 108563B Borysówka – Olchowa Kładka – etap I. Wykonane zostały dwa odcinki drogi w całości o projektowanej nawierzchni z kruszywa łamanego o łącznej długości 519,67 m oraz podbudowa pod nawierzchnię asfaltową na długości 544,10 m. Koszt inwestycji 802 584,63 zł przy dofinansowaniu środków pochodzących z Lasów Państwowych w wysokości 350 000,00 zł.

2. Przebudowa drogi wewnętrznej ozn. nr geod. 521/9 i 522/13 w Dubinach. Droga o nawierzchni z betonu asfaltowego o długości ok. 200 mb. Koszt inwestycji 29 800,30 zł. Ponadto płatności faktury w kwocie 480 360,73 zł za przebudowę drogi dokonano w roku 2019.

3. Przebudowa odcinka drogi gminnej 108574B ul. Łakowa w Dubinach (od drogi powiatowej 1647B do rzeki Leśnej Prawej) – etap I. Droga o nawierzchni z kostki brukowej o długości ok. 262 mb. Koszt inwestycji 518 357,06 zł.

4. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Dubinach (ul. Cegielniana, ul. Łakowa) i Starym Berezowie. Koszt inwestycji 88 180,00 zł.

Przedmiotowe przedsięwzięcia wpisują się w cel szczegółowy C.2 Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2015 – 2020 *Poprawa dostępności komunikacyjnej na obszarze gminy*. Łącznie w 2018 r. zrealizowano inwestycje drogowych o wartości 1mln 818 tys. zł w wyniku których przebudowano 1,5 km dróg gminnych. W 2017 r. przedmiotowe wartości wyniosły odpowiednio 2mln 23 tys. zł **oraz 0,9 km**. Znamienym jest, iż realizacja inwestycji drogowych zarówno w 2017 jak i 2018 r. była możliwa dzięki pozyskanemu dofinansowaniu z Funduszu Leśnego.

4.2. Infrastruktura wodno - ściekowa

Na terenie gminy Hajnówka funkcjonują dwa ujęcia wody podziemnej. Ujęcie w Nowoberezowie zaopatruje w wodę pitną miejscowości: Nowoberezowo, Nowokornino, Trywieża, Rzepiska, Borysówka, Wasilkowo, Kotówka, Smolany Sadek, Przechody, Nowosady, Sorocza Nóżka, Dubińska Ferma, Bielszczyzna, Puciska, Czyżyki, Wygoda, Dubicze Osoczne, Chytra, Progale, Stare Berezowo i Mochnate. Ujęcie w Orzeszkowie zaopatruje w wodę pitną miejscowości: Orzeszkowo, Olszyna, Wygon, Łozice, Topiło, Pasieczniki Duże i Borek. Część miejscowości Gminy zaopatrywana jest również w wodę pitną z ujęcia w mieście Hajnówka i są to miejscowości: Dubiny, Lipiny, Sawiny Gród, Postołowo i Skryplewo, oraz z wodociągu Białowieża miejscowość Budy Leśne.

W roku 2018 na terenie Gminy Hajnówka wykonano 25 przyłączy wodociągowych do indywidualnych budynków mieszkalnych ze środków finansowych ich właścicieli (w 2017 r. było to odpowiednio 16 sztuk),

Do sieci wodociągowej podłączonych jest 1686 podłączeń domowych (w 2017 r. było to odpowiednio 1 661 podłączeń) i Gmina Hajnówka jest w 100% zwodociągowana,

Na terenie gminy funkcjonuje kanalizacja sanitarna z 1 oczyszczalnią ścieków w Mochnatem, do której podłączone są kanalizacje następujących miejscowości: Mochnate, Stare Berezowo, Dubicze Osoczne, Chytra, Nowoberezowo, Czyżyki i Puciska. Część miejscowości gminy Hajnówka podłączonych są sieciami kanalizacyjnymi do miejskiej oczyszczalni ścieków w Hajnówce. Są to miejscowości: Orzeszkowo, Zatościniec, Podtrościniec, Wygoda, Bielszczyszna, Dubiny, Lipiny, Sawiny Gród, Postołowo, Nowosady, Sorocza Nóżka, Zwodzieckie i Przechody.

W roku 2018 do zbiorczej sieci kanalizacyjnej podłączonych zostało 24 sztuki przyłączy kanalizacyjnych wybudowanych przez indywidualnych właścicieli budynków podczas gdy w 2017 r. wykonano 10 szt. przyłączy.

Ogółem na terenie gminy Hajnówka do zbiorczej sieci kanalizacyjnej w 2018 r. podłączonych było 1 264 budynków mieszkalnych co stanowi 70% ogółu budynków mieszkalnych na terenie Gminy Hajnówka. W 2017 r. podłączonych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej było 1 240 budynków.

Na terenie Gminy Hajnówka w latach 2017 - 2018 funkcjonowało 90 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych wybudowanych na działkach indywidualnych gospodarstw z udziałem dotacji ze źródeł zewnętrznych.

Gmina Hajnówka posiada opracowaną dokumentację projektową na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Lipiny oraz budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Trywieża, Nowokornino, Kotówka, Wasilkowo, Rzepiska, Borysówka, Olchowa Kładka i Golakowa Szyja. Powyższe miejscowości w przyszłości mają być podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej w mieście Hajnówka.

W 2018 r. działania Wójta Gminy Hajnówka ze względu na ograniczony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania koncentrowały się na bieżącym utrzymaniu istniejącej infrastruktury wodno – ściekowej. W 2018 r. zrealizowano w trybie interwencyjnym przebudowę urządzeń technicznych przepompowni ścieków obsługującej obiekt szkoły w miejscowości Dubiny o całkowitej wartości robót - 23, 4 tys. zł. Dla porównania wydatki inwestycyjne w omawianym segmencie w 2017 r. wyniosły 129,50 tys. zł i stanowiły koszt przebudowy urządzeń technicznych 3 przepompowni ścieków na istniejącej sieci kanalizacyjnej w Mochnatem i Starym Berezowie. Przedmiotowe nakłady w całości poniesiono ze środków własnych.

4.3. Infrastruktura energetyczna.

Gmina Hajnówka zasilana jest w energię elektryczną z GPZ 110/15 kV Hajnówka zlokalizowanego na terenie miasta Hajnówka. Na terenie Gminy Hajnówka zlokalizowane są:

- 15,2 km sieci wysokiego napięcia,
- linie średniego napięcia (SN) o długości 146,2 km,
- linie niskiego napięcia o długości 85,23 km,
- 72 stacje transformatorowe,

W 2018 r. wydano warunki zabudowy dla 5 instalacji mikroelektrowni fotowoltaicznych o mocy do 1 MW. W 2018 r. Gmina Hajnówka zrealizowała projekt „Montaż instalacji kolektorów słonecznych i ogni fotowoltaicznych dla budynków mieszkalnych Gminy Hajnówka” nr WND-RPPD.05.01.00-20-0457/17 w wyniku którego wybudowano instalacje o łącznej mocy 0,03 MW. Rozproszona infrastruktura OZE oprócz poprawy szeregu wskaźników związanych z stanem środowiska wpłynęła również na poprawę bezpieczeństwa energetycznego w Gminie.

4.4. Mienie komunalne

Na terenie Gminy Hajnówka grunty stanowiące własność Gminy Hajnówka występują w 25 obrębach geodezyjnych. Gmina posiada 3 działki na terenie Gm. Narewka obr. Gruszek. Ogółem gmina posiada 569 działek o łącznej pow. 179,5945 ha.

Wartość inwentaryzacyjna gruntów na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowi kwotę 2 647 722,46 zł[#].

Ponadto Gmina Hajnówka posiada 195,4068 ha gruntów we władaniu samoistnym i 8,4500 ha gruntów w użytkowaniu[#]. W związku z tym, iż Gmina nie posiada tytułów własności do tych nieruchomości, nie są one ujęte w ewidencji gminnej. Prowadzone są postępowania w sprawie nabycia na własność nieruchomości we władaniu samoistnym.

Działki rolnicze są to w większości działki przekazane przez rolników na Skarb Państwa, które przeszły na własność Gminy w procesie komunalizacji, w dużej ilości są to działki dożywotniego użytkowania. Działki rolne stanowiące własność Gminy Hajnówka w większości są wydierżawiane do użytku rolniczego.

Działkami budowlanymi określono zarówno te zabudowane budynkami takimi jak: szkoły, świetlice, remizy, oczyszczalnia ścieków, sklepy GS, oraz bazy SKR, budynki OSM, oraz budynki po byłych już nieżyjących dożywotnich użytkownikach (rencistach), do których brak jest postanowień spadkowych, jak również działki niezabudowane położone na terenach przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę. Inne tereny są to działki stanowiące kopalnie żwiru lub piasku, wysypiska śmieci oraz drogi.

Tabela 4. Stan gruntów.

STAN GRUNTÓW STANOWIĄCYCH MIENIE GMINY HAJNÓWKA
stan na dzień 31.12.2018r.

Wieś	Ilość działek	z tego			Powierzchnia gruntów
		rolne	budowlane	inne	
Bielszczyzna	13	1	-	12	5,2194
Borysówka[#]	28	4	6	18	8,6015
Borek	5	2	2	1	1,5600
Czyżyki	15	2	6	7	7,6202
Chytra[#]	39	10	1	28	16,8461
Dubicze Osoczne	11	3	5	3	3,4829
Dubiny[#]	93	23	7	63	24,2617
Kotówka	16	7	2	7	7,0600
Lipiny	33	6	17	10	6,0035
Mochnate	14	3	6	5	5,1401
Nowoberezowo[#]	34	10	10	14	17,0940
Nowokornino[#]	17	4	2	11	9,9000
Nowosady	78	26	11	41	14,9304
Olchowa Kładka[#]	7	-	-	7	0,5755
Orzeszkowo[#]	61	23	13	25	18,5057
Pasieczniki Duże[#]	42	-	1	41	8,0814
Postołowo	1	-	-	1	0,4500
Rzepiska	9	6	3	-	6,1185
Sawiny Gród	3	-	1	2	0,3456
Skryplewo	2	-	-	2	0,5900
Stare Berezowo	10	5	2	3	5,1968
Trywieża	19	13	3	3	4,4127
Wasilkowo	5	2	2	1	2,4100
Wierzchowskie	1	-	-	1	0,2200
Wygoda	9	1	-	8	4,3300
UG Hajnówka	1	-	1	-	0,4119
Gm. Narewka (Gruszki)	3	-	-	3	0,2266

RAZEM# :	569	151	101	317	179,5945
-----------------	------------	------------	------------	------------	-----------------

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

W zasobach Gminy Hajnówka znajdują się następujące budynki:

I. Budynki związane z administracją:

1. Budynek **światlicy wiejskiej i Punkt Informacji Turystycznej w Nowosadach** (na działce nr geod. 704/2 obr. Nowosady) – **pow. użytkowa 189,00 m²** - wartość 523 516,62,-
2. Budynek **Centrum Ekumeniczno-Etnograficznego** (na działce nr geod. 676 obr. Dubiny) – **pow. użytkowa 369,57 m²** - wartość 1 762 005,49,-
3. Budynek **światlicy wiejskiej w Lipinach** (na działce nr geod. 157/1 obr. Lipiny) – **pow. użytkowa - 90 m²** - wartość 445 651,87,-
4. Budynek **remizo-światlicy w Mochnate** (na działce nr geod. 469/4 obr. Mochnate) – **pow. użytkowa – 514,00 m²** - wartość 234 479,20,-
5. Budynek **byłej szkoły w Nowoberezowie** (na działce nr geod. 170/3 obr. Nowoberezowo) - **pow. 340,21 m²** - wartość 43 175,09,-
6. Budynek **byłej szkoły w Mochnate** (na działce nr geod. 196 obr. Mochnate) - **pow. użytkowa - 346,00 m²** - wartość 23 590,92,-
7. Budynek **byłej szkoły w Orzeszkowie** (na działce nr geod. 238 obr. Orzeszkowo) - **pow. użytkowa - 139,36 m²** - wartość 11 117,43,-

II. Budynki mieszkalne:

Nowosady: na działce nr geod. 717/2 budynek o **pow. użytkowej 84,77 m²**, wartość – 50 000,-

III. Budynki gospodarcze:

Borysówka:

- na działce nr geod. 213 - **pow. użytkowa - 60,00 m²**, wartość – 4 870,14 zł

Nowosady:

- na działce nr geod. 704/2 - **pow. użytkowa - 45,00 m²**, wartość – 6 451,97 zł
- na działce nr geod. 717/2 - **pow. użytkowa 92,00 m²**, wartość – 8 000 zł
- na działce nr geod. 717/2 - **pow. użytkowa 40,00 m²**, wartość – 3 000 zł

Dubiny:

- na działce nr geod. 775 - **pow. użytkowa - 8,00 m²**, wartość – 128,40 zł
- na działce nr geod. 676 - **pow. użytkowa – 84,00 m²**, wartość – 13 537,22 zł

Nowoberezowo:

- na działce nr geod. 171/3 - **pow. użytkowa - 49,50 m²**, wartość – 4 480,51 zł

Orzeszkowo:

- na działce nr geod. 151 - **pow. użytkowa – 30,60 m²**, wartość – 13 733,80 zł

IV. Budynki na terenie Miasta Hajnówka:

Na terenie Miasta Hajnówka Gmina posiada część budynku biurowego i gospodarczego położonych na działce nr geod. 1502/49 o pow. 0,4119 ha (udział w gruncie - 458/2830; pow. użytkowa budynku biurowego 424 m² - wartość 159 724,38 zł pow. użytkowa bud. gospodarczego 34 m² - wartość 4 057,51 zł.

V. Garaże:

1. **Orzeszkowo:** garaż blaszany (nietrwale związany z gruntem) o pow. 75 m², stanowiący wartość 37 607,75 zł.,

2. **Dubiny:** dwa garaże blaszaki (nietrwale związane z gruntem), o pow. 75 m² każdy, stanowiące wartość łącznie 48 817,27 zł.

BUDYNKI ODDANE W UŻYTKOWANIE

Na nieruchomości oznaczonej nr geod. 238 o pow. 1,4700 ha położonej w obr. Orzeszkowo znajdują się następujące budynki: budynek szkoły – pow. użytkowa 908 m² stanowiący wartość **193 738,85 zł.**, budynek gospodarczy – pow. użytkowa 48 m² stanowiący wartość **13 733,80 zł.** oraz ogrodzenie o wartości **5 840,33 zł. – oddane w użyczenie.**

WYNAJEM LOKALI I DZIERŻAWY GRUNTÓW GMINNYCH

Na dzień 31 grudnia 2018r. wdzierżawionych było 57 działek rolnych[#].

W najem przekazano:

lokal użytkowy o pow. 72,62 m² (budynek ośrodka zdrowia), znajdujący się na działce nr geod. 170/2 o powierzchni 0,12 ha, obr. Nowoberezowo,

lokal socjalny o pow. 39,47 m² (budynek mieszkalny), znajdujący się na dz. nr geod. 717/2 obręb Nowosady (Nowosady Nr 134/1)[#].

ZMIANY DOKONANE W OBROcie NIERUCHOMOŚCIAMI – STAN NA 31.12.2018 r.

Sprzedaż nieruchomości:

W 2018 r. Gmina Hajnówka dokonała sprzedaży 2 nieruchomości:

1. dz. ozn. nr geod. 104/2, obręb Nowoberezowo – powierzchnia 0,2201 ha,
2. dz. ozn. nr geod. 381, obręb Borysówka – powierzchnia 0,2500 ha,

Sumaryczna wartość sprzedanych w 2018 r. nieruchomości wyniosła 57 570,00 zł[#]

Nieruchomości przejęte na własność Gminy Hajnówka, na podstawie decyzji zatwierdzających projekt podziału, na poszerzenie dróg gminnych:

– 25 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,3110 ha i wartości 23 788,30 zł[#],

Nieruchomości nabyte z mocy prawa posiadania samoistnego, nieodpłatnie na własność Gminy Hajnówka na inwestycje drogowe:

- 6 nieruchomości o łącznej powierzchni 1,9408 ha i wartości 77 805,55 zł[#],

Nieruchomości przejęte na własność Gminy Hajnówka w formie darowizny: brak[#]

Nieruchomości powstałe w wyniku podziału:

- w wyniku podziału 4 nieruchomości powstało 8 powierzchni o łącznym areale 2,7931 ha[#],

5. Oświata i wychowanie

Zadania oświatowe realizowane w **2018 r.** skupiły się w dużej mierze na wdrażaniu pierwszego etapu reformy oświatowej polegającej na budowie nowego ustroju szkolnego oraz zmianach programowych.

Kluczowe elementy reformy, które dotyczyły naszej gminy to: zmiana struktury systemu oświaty polegająca na:

- a) wprowadzeniu 8-klasowej szkoły podstawowej,
- b) wprowadzeniu obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego dla 6-latków, a jego nauka, podobnie jak nauka w szkole została objęta subwencją oświatową z budżetu państwa,
- c) wszystkim uczniom zapewniono darmowe podręczniki.

Zmiana struktury szkolnej pociągnęła za sobą konieczność wprowadzenia zmian w sieciach szkolnych, szczególnie w sieciach szkół podstawowych.

Z dniem 1 września 2017 r. zostało stwierdzone przekształcenie dotychczasowego Zespołu Szkół w Dubinach w skład którego wchodziła dotychczasowa sześcioklasowa szkoła podstawowa i dotychczasowe gimnazjum w ośmioletnią Szkołę Podstawową w Dubinach oraz przekształcono

dotychczasową sześcioletnią Szkołę Podstawową w Nowokorninie w ośmioletnią Szkołę Podstawową w Nowokorninie.

W roku 2018 zadania z zakresu oświaty realizowano w oparciu o następujące uchwały Rady Gminy Hajnówka:

UCHWAŁA Nr XXXIX/185/18 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie trybu udzielenia i rozliczenia dotacji dla niepublicznej szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny prowadzony na terenie Gminy Hajnówka przez inne niż Gmina Hajnówka osoby prawne i osoby fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji oraz terminu i sposobu rozliczenia ich wykorzystania.

UCHWAŁA Nr XXXIX/186/18 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i punkcie przedszkolnym prowadzonym przez Gminę Hajnówka oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobieranych przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przeznaczone w 2018 roku.

UCHWAŁA Nr XXXIX/187/18 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagoga, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego oraz zasad udzielania i rozmiaru obniżek godzin nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Hajnówka.

UCHWAŁA Nr XXXIX/188/18 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 marca 2018r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Hajnówka.

UCHWAŁA Nr XLVI/213/2018 Rady Gminy Hajnówka z dnia 12 października 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie Gminy Hajnówka.

Stan organizacji placówek oświatowych

Gmina Hajnówka jest organem prowadzącym dla :

- 1) Szkoły Podstawowej w Dubinach,
- 2) Szkoły Podstawowej w Nowokorninie.

Wychowanie przedszkolne realizowane jest w:

- 1) Punkcie Przedszkolnym przy Szkole Podstawowej w Dubinach.
- 2) Oddziale Przedszkolnym w Szkole Podstawowej w Nowokorninie.

Na terenie gminy Stowarzyszenie „Edukator” w Łomży prowadzi Niepubliczną Szkołę Podstawową w Orzeszkowie .

Na terenie Gminy Hajnówka funkcjonuje Klub Dziecięcy "Maluszek - Tytusek" w Lipinach 185 prowadzony przez Mieczysława Jana Ogieńło. W klubie dzieci w wieku do lat 3 są objęte wczesną edukacją.

W placówkach oświatowych prowadzonych na terenie gminy były realizowane następujące etapy kształcenia tj.:

wczesna edukacja i opieka,
placówki dla dzieci w wieku 3 -6 lat,
szkolnictwo podstawowe i wygaszające gimnazjum,

W roku 2017 w szkołach prowadzonych przez gminę Hajnówka w okresie od I-VIII.2017r. uczyło się 162 uczniów, natomiast w tym samym okresie w 2018r. uczyło się 161 uczniów. W okresie od IX-XII.2017r. uczyło się 161 uczniów, a odpowiednio w tym samym okresie roku 2018. uczyło się 166 uczniów.

Tabela 5. Ilości uczniów wg szkół, których organem prowadzącym jest Gmina Hajnówka

<i>I-VIII. 2018 rok</i>	<i>IX-XII. 2018 rok</i>
--------------------------------	--------------------------------

Nazwa szkoły	Klasa	Liczba uczniów	Nazwa szkoły	Klasa	Liczba uczniów
Szkoła Podstawowa w Dubinach	I	15	Szkoła Podstawowa w Dubinach	I	16
	II	10		II	16
	III	18		III	11
	IV	21		IV	17
	V	19		V	21
	VI	15		VI	18
	VII	15		VII	16
	-	-		VIII	14
Razem Szkoła Podstawowa		113	Razem Szkoła Podstawowa		129
	II gimnazjum	15		-	-
	III gimnazjum	12		III gimnazjum	14
Razem Gimnazjum		27	Razem Gimnazjum		14
Razem Sz.P i Gimnazjum		140	Razem Sz.P i Gimnazjum		143
Szkoła Podstawowa w Nowokorninie	I	-	Szkoła Podstawowa w Nowokorninie	I	3
	II	-		II	-
	III	3		III	-
	IV	3		IV	3
	V	2		V	3
	VI	8		VI	3
	VII	5		VII	7
	-	-		VIII	4
Razem		21	Razem		23

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Tabela 6. Ilości dzieci realizujących wychowanie przedszkolne

I-VIII 2018 rok			IX-XII 2018 rok		
Nazwa placówki	Wiek przedszkolaków	Liczba przedszkolaków w	Nazwa placówki	Wiek przedszkolaków w	Liczba przedszkolaków w
Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubinach	2,5 latki	5	Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubinach	2,5 latki	2
	3 latki	10		3 latki	16
	4 latki	14		4 latki	13
	5 latki	12		5 latki	16
	6 latki	12		6 latki	13
Razem		53	Razem		60
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Nowokorninie	2,5 latki	-	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Nowokorninie	2,5 latki	-
	3 latki	-		3 latki	-
	4 latki	2		4 latki	-
	5 latki	2		5 latki	2
	6 latki	3		6 latki	2
Razem		7	Razem		4
Razem przedszkolaki ze Szkoły Podstawowej w Dubinach i Nowokorninie		60	Szkoły Podstawowej w Dubinach i Nowokorninie		64

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Tabela 7. Ilości uczniów w Niepublicznej Szkole Podstawowej

I-VIII 2018 rok			IX-XII 2018 rok		
Nazwa szkoły	Klasa	Liczba uczniów	Nazwa szkoły	Klasa	Liczba uczniów
Szkola Podstawowa w Orzeszkowie	I	-	Szkola Podstawowa w Orzeszkowie	I	-
	II	1		II	-
	III	5		III	1
	IV	1		IV	5
	V	2		V	1
	VI	2		VI	2
	VII	5		VII	2
	-	-		VIII	5
Razem		16	Razem		16

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Tabela 8. Ilości dzieci realizujących wychowanie przedszkolne w oddziale przedszkolnym w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Orzeszkowie.

Nazwa placówki	Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Orzeszkowie											
Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba przedszkolaków	8	8	9	9	9	9	9	9	6	6	6	6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Tabela 9. Zatrudnienie nauczycieli w szkołach, których organem prowadzącym jest Gmina Hajnówka.

Wyszczególnienie	I-VIII.2018r.	IX-XII.2018r
Szkola Podstawowa w Dubinach	19,13	18,09
Szkola Podstawowa w Nowokorninie	6,05	7,7
Razem szkoły	25,18	25,79
Punkt Przedszkolny w Dubinach	4	4
Oddział zerowy w Nowokorninie	1,1	1,06
Razem przedszkole	5,1	5,06
Razem etaty	30,28	30,85

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Pomoc socjalna dla uczniów

Wśród form pomocy socjalnej kierowanej do dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym było:

dożywianie,

stypendium szkolne,

zasiłki szkolne,

stypendium Wójta Gminy Hajnówka o charakterze motywacyjnym,

wyprawka szkolna,

darmowe podręczniki.

Gmina Hajnówka realizowała **Rządowy program „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”**. Otrzymała wsparcie finansowe w formie dotacji celowej w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” w wysokości 6 480 zł dla niżej wymienionych szkół:

Szkola Podstawowa w Dubinach – w wysokości 4 000 zł

Szkoła Podstawowa w Nowokorninie – w wysokości 2 480 zł

Zgodnie z zawartą umową, gmina dołożyła 20% kwoty kosztów realizacji zadania w wysokości 1 620 zł. Za w/w środki do bibliotek szkolnych zostały zakupione nowoczesne wydawnictwa.

Szkole Podstawowej w Dubinach w 2018r. zrealizowała następujące projekty:

1. Projekt „**Dobry zawód – fajne życie – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim**” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa III - *Kompetencje i kwalifikacje*, Działanie 3.3. – *Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki*, Poddziałanie 3.3.1. – *Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki*. Głównym celem Projektu była popularyzacja kształcenia zawodowego, zarówno wśród młodzieży szkół gimnazjalnych, jak i ich rodziców, którzy odgrywają kluczową rolę w planowaniu ścieżki edukacji swoich dzieci. Uczniowie poznali walory i możliwości, ale głównie korzyści, jakie mogą osiągnąć młodzi ludzie, wybierając dalszą edukację prowadzącą do uzyskania uprawnień do pracy w określonym zawodzie i na konkretnym stanowisku.

2. Projekt pt. „**Puszcza i ludzie**” nr POIS.02.04.00-00-0075/16-00 współfinansowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, działanie 2.4 Ochrona Przyrody i edukacja ekologiczna, oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt miał na celu podniesienie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej. Uczniowie wzięli udział w: zajęciach terenowych, warsztatach filmowych „Zaakceptuj żubra”.

3. Na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, w ramach rządowego programu wspomagania w latach 2015– 2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” Projekt „**Bezpieczna szkoła, bezpieczna przyszłość**”. Celem było zwiększenie bezpieczeństwa w środowisku szkolnym poprzez tworzenie przyjaznego miejsca pracy i nauki – rodzaj zagrożenia: TERRORYZM. W ramach projektu wykonano przegląd stanu bezpieczeństwa w szkole, rekomendacje do szkolnych procedur postępowania na wypadek wystąpienia sytuacji zagrożenia, szkolenie dla nauczycieli i pracowników szkoły.

4. Projekt Hajnowskiej Kuźni Aktywności Lokalnej „**W hajnowskim się kręci**” współfinansowany ze środków programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Celem projektu było zwiększenie kompetencji społecznych oraz świadomości obywatelskiej w powiecie hajnowskim przy wykorzystaniu innowacyjnych, angażujących młodzież form edukacyjnych. Uczniowie nakręcili spot na temat wolontariatu.

5. „**Poprawa warunków edukacji przedszkolnej w gminie Hajnówka**”

W dniu 26 listopada 2018 r. rozpoczął się nabór wniosków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020 w ramach poddziałania 3.1.1 zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. W odpowiedzi na ogłoszenie przystąpiono do prac nad przygotowaniem projektu pn. „Poprawa warunków edukacji przedszkolnej w gminie Hajnówka”. Prace trwały na przełomie 2018 i 2019 r., a obecnie oczekujemy na rozstrzygnięcie konkursu (do lipca 2019 r.). Projekt realizowany będzie w Punkcie przedszkolnym przy Szkole Podstawowej w Dubinach w okresie (planowany) od 1.07.2019 do 30.09.2020. Wartość projektu oszacowano na 356 tys. zł przy dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego sięgającym 301 tys. zł. W ramach projektu zaplanowano przeprowadzenie prac remontowych i wyposażenie istniejących pomieszczeń Zespołu Szkół w Dubinach do celu utworzenia nowych miejsc przedszkolnych, zakup pomocy dydaktycznych, doposażenie placu zabaw, zapewnienie działalności bieżącej (personel), utrzymanie kuchni oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli.

6. **Kultura, sport i rekreacja**

Gmina Hajnówka realizuje zadania z zakresu kultury, sportu i rekreacji samodzielnie lub za pośrednictwem samorządowej instytucji kultury, którą jest Gminne Centrum Kultury w Dubinach. Zgodnie z brzmieniem § 10, ust. 1 Uchwały Nr IV/13/15 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie połączenia instytucji kultury i nadania Statutu Gminnego Centrum Kultury - Nadzór nad działalnością Centrum sprawuje Wójt.

Szczegółowy zakres działalności Gminnego Centrum Kultury w Dubinach (dalej zwane: GCK) w 2018 r. opisuje *Sprawozdanie merytoryczne Gminnego Centrum Kultury w Dubinach za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2018 r.* stanowiące załącznik do Zarządzenia Nr 4/2019 Dyrektora GCK w Dubinach.

Przedmiotowe sprawozdanie zostało zatwierdzone Uchwałą Nr VII/53/19 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 marca 2019 r.

6.1. Streszczenie sprawozdania merytorycznego samorządowej jednostki kultury za 2018 r.

GCK prowadzi działalność w oparciu o 16 obiektów świetlic wiejskich wraz z terenami rekreacyjnymi okalającymi świetlice,

Zatrudnienie:

- 5 pracowników w ramach umowy o pracę (4,5 etatu),
- 7 pracowników na podstawie umów zwartych z Urzędem Pracy w Hajnówce,
- 2 instruktorów muzyki – umowa zlecenie,

Działalność kulturalno – oświatowa:

- przy GCK działają zespoły: Żawaranki oraz szkolne chóry dziecięce,
- przeprowadzono 42 wydarzenia (zarówno o charakterze jednorazowym jak i długotrwałym, realizowane w oparciu o środki własne budżetu jak i pozyskane dofinansowanie),

Współpraca z mieszkańcami:

- w świetlicy wiejskiej w Starym Berezowie odbyły się warsztaty kulinarne w ramach projektu „Bohaterowie Starego Berezowa” realizowanego przez Koło Gospodyń Wiejskich w Starym Berezowie
- w świetlicy wiejskiej w Borysówce odbyły się warsztaty w ramach projektu „Bajki Sówki z Borysówki” realizowanego przez stowarzyszenie Sympatyków wsi Borysówka.

Bibliotek Publiczna:

- na dzień 31.12.2018 r. księgozbiór biblioteki liczył 9 149 pozycji – z czego 520 zostało zakupionych w 2018 r. (w tym 123 pochodziło z programu dotacji Ministerstwa Kultury, Programu Biblioteki Narodowej, 88 – stanowiły dary),
- w 2018 r. zarejestrowano w bibliotece 229 czytelników,
- bibliotekę w ciągu roku odwiedziło 1892 osoby (w tym 384 osoby skorzystały z nieodpłatnego dostępu do internetu).

6.2. Działalność Wójta Gminy w zakresie upowszechniania kultury.

III Wieczór Wiejskich Chórów Parafialnych w Nowoberezowie - 29 września 2018 r.

- wydarzenie o charakterze cyklicznym realizowane z inicjatywy Wójta Gminy Hajnówka poczynawszy od 2016 r.,
- zrealizowany we współpracy z GCK, Parafią Prawosławną p/w Wniebowstąpienia Pańskiego w Nowoberezowie oraz Radną okręgu Nowoberezowo Walentyną Biryłko,
- przegląd chórów parafialnych działających przy parafiach Gminy Hajnówka – forma ochrony lokalnego dziedzictwa kultury niematerialnej, zrealizowano dzięki wsparciu lokalnych sponsorów,

Fot. III Wieczór Wiejskich Chórów Parafialnych w Nowoberezowie

6.3. Działalność Wójta Gminy w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji.

W 2018 r., wzorem lat ubiegłych, działalność w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji realizowana była poprzez tworzenie warunków dla mieszkańców do uprawiania aktywności fizycznej bezpośrednio w miejscu zamieszkania.

- 1) *Utworzenie Miejsca Obsługi Rowerzystów w Mochnatem wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu do funkcji placu zabaw i zewnętrznej siłowni rekreacyjnej*

Okres realizacji projektu: 2017 - 2018

wartość projektu – 76 445,90 zł, wartość dofinansowania – 46 201,00 zł,

W ramach projektu utworzono ogólnodostępną przestrzeń publiczną przy obiekcie byłej Szkoły Podstawowej w Mochnatem. Zaadaptowano poprzez wykonanie urządzeń zewnętrznej siłowni rekreacyjnej, urządzeń placu zabaw, wiaty do obsługi rowerzystów,

Źródło dofinansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, operacja objęta dofinansowaniem w ramach konkursu przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Puszcza Białowieska.

2) *Rozwój Infrastruktury Rekreacyjnej i Turystycznej w Puciskach i Starym Berezowie*

Okres realizacji projektu: 2018

Wartość projektu – 18 699 zł, wartość dofinansowania – 9 349,50 zł,

Projekt został przygotowany w ścisłej współpracy z Sołtysami i Radami Sołeckimi sołectw Puciska i Stare Berezowo.

W ramach projektu wykonano dwie mini – stacje zewnętrznych siłowni rekreacyjnych.

Źródło finansowania: Program odnowy wsi województwa podlaskiego na realizację przez gminy zadań istotnych dla sołectw z terenu województwa.

III Zawody Strongman o Puchar Wójta Gminy Hajnówka – 21 lipca 2018 r.

- wydarzenie o charakterze cyklicznym realizowane z inicjatywy Wójta Gminy Hajnówka począwszy od 2016 r.,
- zawody stanowią sztanदारową imprezę o charakterze sportu wyczynowego na terenie gminy,
- w wydarzeniu uczestniczą zawodnicy z całej Polski,
- w 2018 r. wprowadzono konkurencje dla kobiet (inicjatywa ówczesnej sołtys Dubicz Osocznych – Barbary Golonko),
- po części sportowej miały miejsce występy zespołów ludowych,
- imprezie towarzyszyły konkursy i zabawy dla najmłodszych, pokazy grup sportowych i dyskoteka pod gwiazdami,
- zrealizowano dzięki wsparciu lokalnych sponsorów,

Fot. III Zawody Strongman o Puchar Wójta Gminy Hajnówka

7. Pomoc społeczna, polityka prorodzinna i senioralna

Gmina Hajnówka realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, polityki prorodzinnej i senioralnej samodzielnie lub za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Kultury w Dubinach.

W roku 2018 zadania z zakresu pomocy społecznej, polityki prorodzinnej i senioralnej realizowano w oparciu o następujące uchwały Rady Gminy Hajnówka:

UCHWAŁA NR VII/24/11 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018.

UCHWAŁA NR XXXVII/175/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018.

UCHWAŁA Nr XXVIII/121/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Program Aktywności Lokalnej Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023

UCHWAŁA NR IV/19/2018 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024

Uchwała wyznacza kierunek polityki gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy na lata 2019 – 2024.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

7.1.1. Świadczenia z pomocy społecznej finansowane są z dwóch źródeł : budżetu państwa (dotacja celowa) oraz budżetu gminy (własne gminy).

Rodzaje udzielonych świadczeń:

1) ZASIŁEK STAŁY przysługuje :

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,

2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie , całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód , jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż **645 zł** miesięcznie.
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Tą formą pomocy objętych zostało **29** osób w tym:

23 osoby samotnie gospodarujące oraz **6** osób pozostających w rodzinie.

Wypłaconych zostało **267** zasiłków na sumę **133 577 zł**.

Oplacano też składki zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe - **23** osoby (są to osoby nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu) na kwotę **11 018 zł**, które przekazywane były bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Środki finansowe na wypłatę zasiłków stałych i opłacenia składki zdrowotnej pochodziły z dotacji państwa.

2) ZASIŁEK OKRESOWY

Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnianiu kryterium dochodowego.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej od dochodu tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Z tej formy pomocy skorzystało **100 osób** i wypłacono kwotę **247 640zł**. Zasiłki okresowe otrzymały głównie osoby i rodziny, w których występowało bezrobocie oraz niepełnosprawność. Jest to zadanie własne gminy obowiązkowe, gmina otrzymuje dotację na powyższe świadczenia.

3) ZASIŁKI CELOWE i SPECJALNE CELOWE

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest wypłata zasiłków celowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz sprawienie pogrzebu.

Pomoc w zakresie zasiłków celowych oraz zasiłków celowych specjalnych udzielona była na konkretne, uzasadnione potrzeby zgłaszane przez klientów.

Pomoc udzielona była m.in. na opały, żywność, leki oraz odzież.

Wypłacono zasiłki celowe i specjalne celowe dla **187** osób na kwotę **41.647 zł**, w tym koszt na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w wys. **1 000 zł**.

7.1.2. Realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Program był elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych. W 2018r. rzeczywista liczba osób objętych programem wynosiła 230, w tym z posiłków w szkołach skorzystało 96 uczniów (58 rodzin), a z zasiłku celowego na zakup posiłku 184 osoby (71 rodzin). Ogółem poniesione koszty na dożywianie to kwota 100.000 zł. (udział gminy 20.000 zł. natomiast dotacja państwa wyniosła 80.000 zł.). Procentowy udział gminy w kosztach dożywiania wyniósł 20%.

7.1.3. Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:

- 1) mieszkaniowiec domu, nie więcej niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu oraz małżonka, zstępni przed wstępnymi.

W 2018r. w domach pomocy społecznej przebywały 2 osoby i był to Dom Pomocy Społecznej Kozarze, powiat wysokomazowiecki i Dom Pomocy Społecznej „Spokojna Przysiań”, w Garbarach. - dopłata gminy wyniosła **63 521 zł**.

7.1.4. Wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni (art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. W ubiegłym roku wydano 5 decyzji administracyjnych przyznając prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.

7.1.5. Praca socjalna.

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i udzielonymi świadczeniami. Ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom dla wzmocnienia lub odzyskania ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie a także na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach. W większości środowisk objętych w 2018 roku świadczeniami pomocy społecznej w formie zasiłków, czy też pomocy rzeczowej mieliśmy do czynienia z wystąpieniem jednocześnie wielu problemów wymagających wieloaspektowej interwencji. Bardzo często w parze z alkoholizmem występuje długotrwała choroba lub niepełnosprawność, podobnie długotrwała choroba często dotyczy osób bezrobotnych. Istotą diagnozy problemów społecznych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce jest charakterystyka problemów z jakimi zgłaszają się interesanci do tut. Ośrodka.

Poniższa tabela obrazuje powody udzielania pomocy i liczebność rodzin korzystających z pomocy w GOPS Hajnówka 2018 roku.

Tabela 10. Powody udzielania pomocy i liczebność rodzin korzystających z pomocy w GOPS Hajnówka 2018 roku.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	UBÓSTWO	91	196
2	SIEROCTWO	0	0
3	BEZDOMNOŚĆ	0	0
4	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	16	86
5	W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	13	69
6	BEZROBOCIE	49	88
7	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	51	98
8	DLUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	20
9	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	12	38
10	W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	6	17
11	RODZINY WIELODZIETNE	2	11
12	PRZEMOC W RODZINIE	0	0
13	ALKOHOLIZM	13	23
14	NARKOMANIA	0	0
15	TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	5	6
16	BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	0	0
17	TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY	0	0
18	ZDARZENIE LOSOWE	1	1
19	SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0
20	KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania za 2018r.

Z przedstawionych danych wynika, że w 2018r. głównymi przyczynami ubiegania się o pomoc społeczną były niepełnosprawność, bezrobocie oraz ubóstwo.

Tabela 11. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	296	153	340

W tym: świadczenia pieniężne	249	139	294
świadczenia niepieniężne	101	59	220
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	x	156	347

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania za 2018r.

Tabela 12. Zasiłki i świadczenia rodzinne

L p.	Wyszczególnienie	Ilość świadczeń	Ilość klientów	Ilość osób	Wartość świadczeń
1	Zasiłek rodzinny (do 5 lat)	428	41	49	40660,00
2	Zasiłek rodzinny (5-18 lat)	1345	88	1132	166680,00
3	Zasiłek rodzinny (18-24 lat)	271	30	35	36585,00
4	Dodatek do z.r. z tyt. urodzenia dziecka	7	7	7	7000,00
5	Dodatek do z.r. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	42	5	5	16800,00
6	Dodatek do z.r. z tyt. samotnego wychowywania dziecka	111	11	13	21423,00
7	Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	7	2	2	630,00
8	Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	96	9	10	10450,00
9	Dodatek do z.r. z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	129	79	129	12900,00
11	Dodatek do z.r. z tyt. na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła	35	5	5	3955,00
12	Dodatek do z.r. z tyt. na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	336	38	46	23071,76
13	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	248	18	23	23465,00
14	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	189	16	216	29859,60
14	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności art.16 ust.2 pkt.1 i art.57	182	16	18	28851,44
15	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności art.16 ust.2 pkt.2	501	53	52	79166,60
16	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności art.16 ust.3	224	20	20	35403,12
17	Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art.17 ust.1 pkt 1	160	14	14	236320,00
18	Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art.17 ust.1 pkt 4	1	1	1	317,50
19	Specjalny zasiłek opiekuńczy	140	16	16	73536,40
20	Zasiłek dla opiekuna na podst.art. 2 ust.2 pkt 2 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	36	3	3	19320,00
21	Jednorazowa zapomoga z tyt. ur. dziecka	23	23	23	23000,00

	finansowana z budżetu				
22	Świadczenie rodzicielskie	53	9	9	48232,60
23	Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art.5 ust.3	97	17	36	24910,16
24	Składka na ubezp. społeczne opłacana za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	136	12	12	51488,28
25	Składka na ubezp. zdrowotne opłacana za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	36	3	3	4785,48
26	Składka na ubezp. społeczne opłacana za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	134	15	15	19459,15
27	Składka na ubezp. zdrowotne opłacana za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	108	12	12	5120,68
28	Składka na ubezp. społeczne opłacana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	24	2	2	3544,48
29	Składka na ubezp. zdrowotne opłacana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	12	1	1	579,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania za 2018 r.

Ogółem na świadczenia rodzinne wydatkowano środki finansowe w wysokości **1 081 201,75 zł** w tym:

Świadczenia	962 537,18 zł
Ubezpieczenie społeczne	74 491,91 zł
Ubezpieczenie zdrowotne	13 450,64zł
3% na obsługę	30 722,02zł

7.1.6. Świadczenie wychowawcze 500 +.

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195) określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

W 2018 roku świadczeniem wychowawczym zostały objęte 237 rodzin. Wypłacono od 1 stycznia do 31 grudnia 2018r kwotę **1 842 691,30 zł.**, na 348 dzieci.

Na realizację powyższego zadania uzyskano środki w wysokości **1 870 756 30, z tego na obsługę kwotę 28 065,00 zł.**

7.1.7. Świadczenie dobry start.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” określono szczegółowe warunki realizacji rządowego programu „Dobry start” ustanowionego uchwałą Rady Ministrów nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018r., w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start”.

W 2018 świadczenie dobry start przyznano i wypłacono 261 rodzinie na 364 dzieci, na kwotę **109 200 zł.**

Na realizację powyższego Programu uzyskano środki w wysokości **112 850 zł z tego na obsługę kwotę 3650 zł.**

7.1.8. Fundusz alimentacyjny.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest **dziecko**, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu

na wiek dziecka. **Egzekucja jest bezskuteczna**, jeżeli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z FA komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Bezskuteczność egzekucji potwierdza komornik sądowy odpowiednim zaświadczeniem.

Prawo do świadczenia z FA przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza 725 zł. Ustalając prawo do świadczenia z FA na okres od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r. brany był pod uwagę dochód uzyskany przez członków rodziny w 2016 r.

Świadczenia z FA przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. wypłaconych zostało **42** świadczenia (3 rodziny, 3 osoby uprawnione) na sumę **15 150,00** zł. Natomiast dłużnicy zwrócili kwotę **25 515zł**. Na obsługę funduszu z dotacji uzyskano kwotę **454,50zł** (3%).

7.1.9. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny.

Od 1 stycznia 2015r. zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny zostały określone w ustawie z dnia 5 grudnia 2014r o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017r. poz.1832 ze zm).

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest dzieciom do ukończenia 18 roku życia. Karta wydawana jest także dzieciom do ukończenia 25 roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:

- a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
  - b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego
- w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem lub zaświadczeniem o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio.

W 2014r. Kartę Dużej Rodziny wydano 173 osobom, natomiast w 2015r. 59 osobom, w 2016r. 42 osobom, w 2017r. 25 osobom a w 2018r. 17 osobom.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest krajowym programem operacyjnym oferującym żywność dla najbardziej potrzebujących.

Przy dystrybucji żywności dla mieszkańców gminy do maja 2018r. Ośrodek współpracował z Kościołem Chrześcijan Baptystów Zbór w Hajnówce i Caritas Parafii św. Cyryla i Metodego w Hajnówce, lecz Kościoły zrezygnowały z dalszej realizacji Programu. Skierowania były wystawione dla 78 rodzin (187 osób).

7.2. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2018:

Nad realizacją programu w 2018 r., wzorem lat minionych, czuwał Gminny Zespół Interdyscyplinarny w skład którego wchodził przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej (pracownik socjalny), Policji (dzielnicowy), Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim (kurator zawodowy), Służby Zdrowia (pielęgniarka środowiskowa), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły Podstawowej (nauczyciele), organizacji pozarządowej (Fundacja „ONI TO MY”)[#]

W 2018r. odbyło się 5 posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, które miały miejsce w terminach: 13.02.2018 r., 13.04.2018 r., 25.06.2018 r., 31.08.2018 r., 29.11.2018 r.[#]

Działania w ramach Programu były oparte na realizacji następujących celów:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Hajnówka poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W 2018r. wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego 20 Niebieskich Kart wszczętych przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce, które dotyczyły przemocy w rodzinie, z czego 7 kontynuowanych z 2017 r.[#].

Procedurą Niebieskiej Karty objęto łącznie 17 rodzin[#].

W 11 przypadkach zakończono procedurę Niebieskiej Karty na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie[#].

W 7 przypadkach zakończono procedurę w wyniku braku zasadności podejmowania działań[#].

Pracownicy socjalni GOPS w Hajnówce objęli pracą socjalną wszystkie rodziny dotknięte przemocą domową, udzielali pomocy finansowej (4 rodzinom udzielono pomocy w formie zasiłku okresowego, w tym 1 rodzinie przyznano zasiłek celowy na żywność, 2 rodzinom udzielono pomocy w formie obiadów dzieciom w szkole). Sytuacja rodzinna ofiar przemocy domowej była systematycznie monitorowana przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowego w środowisku.

Wszystkie rodziny, w których założono Niebieskie Karty zostały poinformowane o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej i rzeczowej świadczonej przez Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w ramach Centrum Aktywności Społecznej „PRYZMAT” mieszczący się w budynku MOPS w Hajnówce (zadanie realizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości).

Rodzinom przekazano informacje o bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej w budynku warsztatów drzewno-metalowych przy Zespole Szkół Zawodowych w Hajnówce. Rozpowszechniano informacje o Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, przekazywano ulotki m. in. na temat „Przemoc w rodzinie”, „Jak radzić sobie z przemocą”, „Przemoc w rodzinie a alkohol”, „Zatrzymać i zrozumieć przemoc w rodzinie”.

Osoby dotknięte przemocą informowano o odbywającym się w dniach 19-25 lutego 2018r. „Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem”. W ramach ww. tygodnia udzielano bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych m.in. w Komendzie Powiatowej Policji w Hajnówce oraz Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Hajnówce mieszczącym się w budynku MOPS Hajnówka.

Podczas rozmów osobom doznającym przemocy udzielono informacji na temat możliwości skorzystania przez nie z terapii dla osób współzależnionych w Poradni Leczenia Uzależnień w Hajnówce.

W ramach podniesienia kompetencji zawodowych 2 członków Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyło w szkoleniu „Skuteczna realizacja procedury „Niebieska Karta”. Ponadto 1 członek ZI uczestniczył w szkoleniu „poMOC, a nie przeMOC!” dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych – perspektywa prawna i psychologiczna oraz w II Podlaskim Kongresie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych – w ramach programu „poMOC, a nie przeMOC!”

Dla skutecznej i sprawnej działalności prowadzona jest nadal współpraca między Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami oraz ze szkołami z terenu gminy.

7.3. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii za rok 2018.

Program stanowi kluczowy akt prawny, na podstawie którego gmina prowadzi realizację działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadania zawarte w Programie były realizowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawa nazywa „dodatkowymi” środkami na finansowanie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art.11 ust. 1 ustawy). Na podstawie art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art.18 lub 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11 wykorzystywane są na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych programów, o których mowa w art.10 ust. 2 ustawy z dn. 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. W roku 2018r. środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 26 321,78 zł[#].

7.4. Zadania z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i sposoby ich realizacji:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie z problemem alkoholowym.

W ramach zadania współpracowano z placówkami leczenia odwykowego w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i osób z rodzin alkoholowych w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia. Na całkowity koszt realizacji zadania w 2018 r. składało się wynagrodzenie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, realizacja recept na leki wspomagające leczenie choroby alkoholowej, wsparcie klubu AA w Hajnówce, prowadzenie rozmów motywujących z uzależnionymi od alkoholu.

Całkowity koszt realizacji zadania: 3 514,94 zł[#].

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

W ramach zadania prowadzono współpracę z KPP w Hajnówce (Konkurs „Nasze Bezpieczeństwo”) oraz partycypowano w ogólnopolskich akcjach informacyjno – edukacyjnych.

Całkowity koszt realizacji zadania: 1 161,00 zł[#].

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Programy realizowane w Szkołach Podstawowych oraz realizowane przez Gminne Centrum Kultury w Dubinach.

Całkowity koszt realizacji zadania: 20 243,41 zł[#].

7.5. Realizacja Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017 – 2023.

Program Aktywności Lokalnej na lata 2017 – 2023 (dalej zwany: PAL) służy inicjowaniu aktywności lokalnej ukierunkowanej na samorganizowanie się w celu rozwiązania konkretnych problemów występujących w środowisku lokalnym. Dokument został opracowany zgodnie z zaleceniami Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Białowieska” dotyczącymi przygotowania dokumentacji aplikacyjnej dla naborów ogłaszanych dla wniosków o przyznanie pomocy w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2017 – 2020. We wdrażaniu PAL udział biorą organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Hajnówka – fundacje i stowarzyszenia oraz Gmina Hajnówka.

W 2018 r. Wójt Gminy Hajnówka, działając w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi pozyskał dofinansowanie na rzecz projektów dotyczących sfery dotyczącej Programu Aktywności lokalnej:

1. „Zmiana sposobu użytkowania budynku po byłej mleczarni na Klub Integracji Społecznej wraz z rozbudową i przebudową” - Nr projektu WND – RPPD.08.06.00-20-0235/18. W ramach realizacji projektu istniejący budynek byłej mleczarni w Dubiczach Osocznych zostanie zaadaptowany (roboty budowlane i wyposażenie) do funkcji Klubu Integracji Społecznej. Wartość pozyskanej pomocy wniosła **371 966,56 zł**. Przedmiotowy projekt jest komplementarny z polityką rozwoju gminy zdefiniowaną zarówno w PAL, Strategią Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2014 – 2020, jak i Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023. Termin realizacji: 2019 rok.

Ponadto w 2018 r. Wójt Gminy Hajnówka pozyskał dofinansowanie w ramach Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015 – 2020 na adaptację części pomieszczeń budynku Centrum Etnograficzno – Ekumenicznego w Dubinach celem utworzenia i wyposażenia Klubu Seniora. W ramach 3 przeprowadzonych postępowań (tryb przetargu nieograniczonego) nie wyłoniono wykonawcy. Wobec powyższego porozumienie regulujące pozyskaną pomoc nie zostało skonsumowane.

8. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa.

Realizacja zadań służących porządkowi publicznemu i ochronie przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej stanowi zadanie własne gminy na podstawie art. 6 ust. 14 Ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506).

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i obszarów Gminy Hajnówka stanowi jeden z celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023.

Gmina Hajnówka wykonuje zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa poprzez partycypację w inicjatywach Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce oraz rozwijając potencjał Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Hajnówka.

8.1. Stan mienia komunalnego jednostek OSP Gminy Hajnówka na dzień 31 grudnia 2018r.

OSP MOCHNATE (KSRG)

Wypożyczenie w sprzęt p-poż. – **168 757,51 zł**

Samochody pożarnicze – **927.805,16 zł**

- **Mann (BHA 44LL) 2014r.** – średni specjalny samochód pożarniczy jednostki OSP Mochnate, należącej do systemu KSRG, dofinansowany ze środków Unijnych, biorący udział w akcjach ratowniczych na terenie gminy oraz powiatu hajnowskiego – wartość samochodu: 751.460,50 zł
- **Ford Transit (BHA 51FT) 2009r.** – lekki specjalny samochód pożarniczy, wyłoniiony z przetargu, biorący udział w akcjach ratowniczych technicznych i pożarowych jednostki OSP Mochnate, - wartość samochodu: 159.800,00 zł
- **Star (BTR 9064) 1974r.** – średni samochód pożarniczy (czasowo wycofany z ruchu drogowego) – wartość samochodu: 16.544,66 zł
- **Star (BTR 9381) 1967r.** – średni samochód pożarniczy – eksponat.

W 2018 r. zakupiono następujący sprzęt: - defibrylator - 4 000,00 zł, detektor napięcia - 2 120,00 zł, piła ratownicza do szyb klejonych – 570,00 zł, zabezpieczenie poduszek powietrznych – 1 015,00 zł.

Ponadto wykonano modernizację podjazdu. Koszt 9.500,00 zł.

Razem pozyskano: 17.205,00 zł

OSP NOWOKORNINO (KSRG)

Wypożyczenie w sprzęt p-poż. – **148.774,62 zł.**

Samochody pożarnicze – **26.453,75 zł**

- **Jelcz (BHA G943) 1984r.** – średni samochód pożarniczy jednostki OSP Nowokornino, należącej do systemu KSRG, biorący udział w akcjach ratowniczych na terenie Gminy oraz powiatu hajnowskiego – wartość samochodu: 26.453,75 zł

W 2018 r. zakupiono następujący sprzęt: latarka akumulatorowa x 2 – 780,00 zł, sprzęt do oznakowania akcji – 2.490,00 zł, zbijak do szyb –70,00 zł, nóż do pasów –15,00 zł, zestaw klinów i podpór – 1.150,00 zł, detektor napięcia – 2.120,00 zł, zestaw oświetleniowy – 3.320,00 zł

Ponadto wymieniono bramę garażową. Koszt 9.500,00 zł.

Razem pozyskano: 19.445,00 zł

OSP ORZESZKOWO

Wypożyczenie w sprzęt p-poż. – **70.545,15 zł**

Samochody pożarnicze – **90.093,07 zł**

- **Star (BHA 46EU) 1987r.** – średni samochód pożarniczy, biorący udział w akcjach ratowniczych jednostki OSP Orzeszkowo na terenie gminy oraz powiatu hajnowskiego – wartość samochodu: 57.093,07 zł
- **Star (BTR 9082) 1983r.** – średni samochód pożarniczy (czasowo wycofany z ruchu drogowego – wartość samochodu: 33.000,00 zł

W 2018 r. zakupiono następujący sprzęt: wciągarka, nożyce, narzędzie wielof., siekiera x 2, wąż tłoczny – 4.800,00 zł, torba ratownicza – 3.100,00 zł, pilarka do drewna – 3.020,00 zł, latarka akumulatorowa – 390,00 zł, sprzęt do oznakowania akcji –1.010,00 zł, zakup motopompy szlamowej – 5.560,00 zł.

Razem pozyskano: 17.880,00 zł

8.2. Informacja o dotacjach dla OSP.

W 2018 r. Gmina Hajnówka uzyskała dotacji dla jednostek OSP **56 705,78 zł**

Dotacje MSWiA:

Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo – gaśniczych.
Orzeszkowo - 4 800,00 zł (wciągarka, nożyce do prętów, narzędzie wielofunkcyjne, siekiera 2 szt., widły 2 szt., wąż tłoczny 2 szt.)

Dotacje Komendanta Głównego PSP: ,

Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo- gaśniczego

Mochnate - 9 500,00 zł (modernizacja podjazdu do garażu),

Nowokornino - 9 500,00 zł (wymiana bramy garażowej),

Razem: **19 000,00 zł**

Dotacje z programu „FLORIAN”:

Orzeszkowo – 5.560 ,00 zł (zakup motopompy szlamowej),

Razem: **5 560,00 zł**

Dotacje ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości

Orzeszkowo - 7.988,31 zł (pilarka do drewna, latarka akumulatorowa, sprzęt do oznakowania terenu akcji, Torba R1 z wyposażeniem),

Nowokornino - 11.111,77 zł (zbijak do szyb, nóż do pasów, zestaw podpór i klinów, detektor napięcia, przenośny zestaw oświetleniowy, sprzęt do oznakowania terenu akcji, latarka akumulatorowa 2 szt.),

Mochnate - 8.246,70 zł (automatyczny defibrylator AED, piła ratownicza do szyb klejonych, zabezpieczenie poduszki powietrznej kierowcy i pasażera, detektor napięcia),

- Kwoty stanowiły 99% realizacji zadania,

- 1% wkład własny,

Razem: **27 345,78 zł**

8.3. Informacje uzupełniające.

Na terenie Gminy Hajnówka funkcjonuje 6 jednostek OSP, w tym w systemie Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym zarejestrowanych pozostają 2 jednostki, w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowanych jest 6 jednostek.

W 2018 r. do OSP należało 117 członków, w tym kobiet 5 natomiast mężczyzn 112. Liczba członków honorowych wynosiła 43.

Wyjazdy w 2018 r.:

- OSP Mochnate: Pożar- 11, Miejsce zagrożenia - 8,

- OSP Nowokornino: Pożar- 23, Miejsce zagrożenia - 13,

- OSP Orzeszkowo: Pożar – 3, Miejsce zagrożenia – 4,

Przy OSP w Mochnate działa 1 zespół artystyczny do którego należy 9 członków.

Tabela 13. Szkolenia w OSP w 2018 r.:

	Liczba wyszkolonych	Liczba wyszkolonych w roku sprawozdawczym	Do przeszkolenia zgodnie z normatywem JOT
Dowódcy OSP	8	0	9
Naczelnicy OSP	4	0	3
Strażacy ratownicy OSP	60	1	20

Kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego	10	1	4
Z zakresu ratownictwa technicznego	17	1	2
Z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego	0	0	0
Z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy	31	0	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

9. Rolnictwo[#]

Gmina ma charakter leśno-rolniczy co znajduje odzwierciedlenie w strukturze użytkowania terenu. Na terenie gminy Hajnówka przeważają lasy stanowiące około 57% (z czego ponad 97% stanowią lasy publiczne) powierzchni gminy, natomiast użytki rolne obejmują około 38%. Pozostałą część, to jest około 5%, stanowią grunty i nieużytki. Wschodnią część gminy zajmują tereny leśne należące do Puszczy Białowieskiej. Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione stanowią ponad 60% powierzchni gminy[#].

Produkcja rolnicza uzależniona jest między innymi od dostępności gleb odpowiedniej jakości. W gminie Hajnówka podobnie jak, w powiecie Hajnowskim występują gleby ukształtowane z utworów polodowcowych: gleby bielcowe, gleby brunatno ziemne, gleby płowe, gleby rdzawe, gleby oglejone, a w dolinach rzek i na torfowiskach gleby organogeniczne: czarne ziemie, gleby murszowe oraz torfy torfowisk przejściowych, niskich i wysokich. Stosunkowo niewielkie powierzchnie zajmują mady rzeczne. Największe powierzchnie stanowią gleby brunatne, brunatne oglejone i płowe. Gleby cechują się niską zawartością azotu, fosforu, potasu. Niedobory tych składników występują na 35% - 65% pow. użytków rolnych, w zależności od gminy. Według danych IUNG średni wskaźnik jakości przestrzeni produkcyjnej rolniczej na terenie gminy Hajnówka wynosi 63,2 punkty. Dla porównania w powiecie hajnowskim jest on równy 52,6 pkt, w województwie podlaskim jego wartość to 54,3 pkt., a w Polsce 66,6 pkt. Z punktu widzenia prowadzenia gospodarki rolnej, uwarunkowania w gminie Hajnówka są raczej dobre.

Struktura użytkowa powierzchni oraz ograniczenia prawne determinują funkcje ekonomiczne gminy, z których wiodącymi są produkcja rolna i leśna. Wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010 w gminie Hajnówka funkcjonowało 1 123 gospodarstwa rolne (z czego 1 121 gospodarstw indywidualnych[#]), w tym 878 o powierzchni ogółem powyżej 1 ha. Blisko 8% gospodarstw stanowiły te o powierzchni ogółem 15 ha i więcej. Działalność rolną prowadziło 86% (966) ogółu gospodarstw rolnych[#].

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosiła 7,7 ha (w tym użytki rolne 6,9 ha; użytki rolne w dobrej kulturze 7,69 ha)[#]. Wielkość ta była zbliżona (7,42 ha) do średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w powiecie hajnowskim.

Warunki dla rozwoju działalności rolniczej w gminie są dość dobre. Wynika to z dużego udziału żyznych gleb (IV klasa bonitacyjna) w strukturze gleb gminnych.

W gminie wiejskiej Hajnówka ogólna powierzchnia zasiewów w 2010 roku wyniosła 4 698,34 ha, z czego największą część stanowiły zboża – 3 944,38 ha. Powierzchnię zasiewów zaprezentowano poniżej.

Tabela 14. Powierzchnia zasiewów w gminie Hajnówka według rodzaju wg PSR 2010

Rodzaj zasiewu	Powierzchnia w ha
Zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi, w tym:	3 550,27
Pszenica ozima	738,99
Pszenica jara	285,49
Żyto	444,16
Jęczmień ozimy	38,42
Jęczmień jary	189,50
Owies	304,84
Pszenżyto ozime	649,95
Pszenżyto jare	118,19

Mieszanki zbożowe ozime	22,63
Mieszanki zbożowe jare	758,10
Kukurydza na ziarno	319,24
Ziemniaki	88,68
Uprawy przemysłowe	374,33
Buraki cukrowe	-
Rzepak i rzepik	373,64
Strączkowe jadalne na ziarno	30,63
Warzywa gruntowe	1,58

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp z dnia 2.5.2019 r.

W gospodarstwach rolnych poza produkcją roślinną realizowana jest również produkcja zwierzęca. W 253 gospodarstwach hodowane było bydło (w tym krowy w 231), w 219 odbywał się chów trzody chlewnej, a w 385 odbywał się chów drobiu.

Tabela 15. Zwierzęta gospodarskie w gminie Hajnówka wg PSR 2010

Pogłowie zwierząt	Liczebność w szt.
Bydło razem, w tym:	2 843
Bydło- krowy	1 497
Trzoda chlewna razem, w tym:	4 611
Trzoda chlewna lochy	566
Konie	160
Drób ogółem, w tym:	7 513
Drób kurzy	6 361

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp z dnia 2.5.2019 r.

Gospodarstwa na terenie gminy wyspecjalizowały się w hodowli bydła i trzody chlewnej. Produkcję roślinną stanowią w większości zboża.

Prawie 53% (591) gospodarstw rolnych na terenie gminy posiadało ciągniki. W sumie gospodarstwa posiadały 891 ciągników, co daje średnio 1,5 ciągnika na gospodarstwo.

Znaczna część gospodarstw rolnych (blisko 86%) posiadała dochody z działalności rolniczej – 964 gospodarstwa. Dochody z emerytury i renty osiągało 241 gospodarstw rolnych, a dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej osiągało 164 gospodarstw. W przypadku połowy (568) gospodarstw rolnych ich dochody uzupełniane były dochodami z pracy najemnej.

Liczba producentów rolnych w 2017 r. na terenie Gminy Hajnówka wynosiła 1 130 podmiotów, w roku bieżącym przedmiotowa liczba wynosi 1 163[#]

W 2018 r. Gmina Hajnówka aktywnie uczestniczyła w procesie szacowania szkód wynikających z suszy która miała miejsce w omawianym roku. Prace organizacyjne, przeprowadzenie akcji informacyjnej na terenie gminy, procedury szacowania strat, udział w pracach komisji i sporządzeniu protokołów dotyczących oszacowania zakresu i wysokości szkód związanych z suszą, obsługi korespondencji związanej z obsługą dokumentacji korekty protokołów – trwały w okresie od czerwca do listopada 2018 r. angażując personel Urzędu Gminy Hajnówka.

Ogólna liczba poszkodowanych gospodarstw korzystających z pomocy Gminy Hajnówka – 250 gospodarstw.

Powierzchnia uszkodzonych upraw – 5 720 ha,

Powierzchnia upraw uszkodzonych powyżej 70 % - 1 073 ha[#],

10. Ochrona środowiska naturalnego

Sprawy dotyczące ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej należą do zadań własnych gminy na podstawie art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506).

Lesistość

Zgodnie z danymi GUS powierzchnia lasów ogółem znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Hajnówka wynosi 16 567 ha., w tym lasy publiczne stanowią 16 154 ha, a prywatne 413 ha. Lesistość gminy jest bardzo wysoka – 56,5 %.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują 19 517 ha. Z czego rezerваты przyrody obejmują powierzchnię 5 667 ha.

Na terenie Gminy Hajnówka występują następujące formy ochrony:

Obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska, Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Białowieska, rezerваты (13), 62 użytki ekologiczne, 515 pomników przyrody, korytarze ekologiczne Puszczy Białowieskiej[#]

Powietrze[#]

Dokumentem o charakterze strategicznym wyznaczającym kierunek inwestycji mających na celu poprawę jakości środowiska, a w szczególności – poprawy jakości powietrza jest Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017-2020.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku corocznie przeprowadza ocenę jakości powietrza w województwie podlaskim. Zgodnie z dokumentem „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2017 roku” Gmina Hajnówka została zaliczona do strefy podlaskiej. Zgodnie z powyższym dokumentem Gmina została zakwalifikowana do klasy A (stężenia nie przekraczają dopuszczalnych norm) w zakresie zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu a także pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem. Jedynie w zakresie zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM2,5 Gmina Hajnówka została zaklasyfikowana do klasy C (poziom stężen przekracza wartość dopuszczalną).

W 2017 i 2018 r. Gmina Hajnówka poczyniła starania na rzecz realizacji przedsięwzięcia zmierzającego do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy. Owocem tych starań była realizacja projektu „Montaż instalacji kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych dla budynków mieszkalnych Gminy Hajnówka”. W ramach projektu wykonano 41 instalacji kolektorów słonecznych oraz 8 instalacji kolektorów fotowoltaicznych. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych wyniosła 180 KW natomiast energii elektrycznej 30 KW. Szacuje się, iż rocznie produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE (MWh/rok) wyniesie 122,40 jednostek rocznie natomiast produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE (Mwhe/rok) wyniesie 28,55 jednostek rocznie. Całkowity szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO2] wyniesie 58,62 ton. Całkowita wartość inwestycji zamknęła się w 789 949,07 zł. Obecnie Gmina Hajnówka oczekuje na refundację zaangażowanych środków własnych.

Realizacja przedmiotowego projektu wpisała się w realizację polityk i strategii określonych w dokumentach strategicznych Gminy Hajnówka.

Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym C.4 Zmniejszenie emisji niskiej do powietrza oraz przedsięwzięcie nr 9 wg wykazu zadań inwestycyjnych.

Woda

Wody powierzchniowe:

Obszar Gminy zasilany jest głównie przez rzekę Leśną Prawą (prawobrzeżny dopływ Bugu) i jej dopływ Perebel i Chwiszczej spływającą w kierunku SE. Północno - wschodnią część Gminy zasila rzeka Łutownia - dopływ Narewki, zaś ciekii wodne południowo-zachodniej części Gminy (rejon Orzeszkowa, Pasiecznik i Dubicz Osocznych) należą do dorzecza Orlanki - dopływu Narwi. Rzeki płyną wąskimi, ale bogato rozczłonkowanymi dolinami wypełnionymi namułami lub torfami.

Z udostępnionych danych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, na terenie Gminy znajdują się wody powierzchniowe o złym stanie JCWP i zagrożonym ryzyku nieosiągnięcia celów środowiskowych[#].

Wody podziemne:

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych gmina znajduje się w obszarze JCWPd nr 52 oraz 56. JCWPd nr 52 znajduje się w obrębie obszaru bilansowego Z-10 Narew od granicy państwa do Biebrzy. Główną zlewnią w obrębie jest Narew (II). Składa się z czterech pięter wodonośnych[#]. Stan jednolitych części wód podziemnych (ilościowy, chemiczny, ogólny) został określony jako dobry.

Znajduje to również potwierdzenie w dokumentacji prowadzonej przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną – jakość wody pitnej w 2018 r. na terenie Gminy Hajnówka została oceniona jako dobra i przydatna do spożycia w poszczególnych wodociągach[#].

Susza:

Na podstawie analizy przeprowadzonej w Programie ochrony środowiska[#] stwierdzono, iż gmina jest narażona na wystąpienie:

- a) suszy atmosferycznej w stopniu bardzo narażonym,
- b) suszy hydrologicznej w stopniu bardzo narażonym,
- c) suszy hydrogeologicznej w stopniu słabo narażonym,
- d) suszy rolniczej w stopniu bardzo narażonym.

Łącznie oceniając stopień narażenia gminy na występowanie suszy stwierdza się najwyższy stopień – obszar narażony na cztery typy suszy.

POŚ wskazuje na szereg przedsięwzięć możliwych do wdrożenia na terenie gminy zmierzających do poprawy bezpieczeństwa hydrologicznego

Materiały szkodliwe - azbest

Politykę lokalną w zakresie unieszkodliwiania i utylizacji azbestu reguluje Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terenie Gminy Hajnówka na lata 2007 – 2032.

Zgodnie z treścią Programu na terenie Gmin Hajnówka do dnia 30.11.2006 135 właścicieli nieruchomości zgłosiło 457 499 m² płyt azbestowo – cementowych o łącznej wadze 5 083,23 ton[#].

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie azbestowej oraz przeprowadzonej inwentaryzacji w 2016 roku na terenie tej Gminy znajduje się 3992,62 tony takich wyrobów[#].

W 2018 r. Gmina Hajnówka pozyskała środki finansowe w postaci dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Hajnówka” w wysokości 13 356,98 zł. W ramach przyznanej tej Gminie dotacji, firma wyłoniona w przetargu nieograniczonym odebrała od mieszkańców gminy oraz przekazała na składowisko odpadów niebezpiecznych do utylizacji 46,090 Mg płyt azbestowo-cementowych. Gmina Hajnówka posiada aktualne wnioski mieszkańców o przyznanie dotacji na utylizację płyt azbestowo-cementowych, które stanowią ogółem około 19 125 m² azbestu do utylizacji[#].

Załączniki:

1. Uchwały Rady Gminy Hajnówka powzięte w 2018 r. - zestawienie.
2. Inwestycje i projekty realizowane przez Gminę Hajnówka w 2018 r. w ramach wdrażania lokalnej polityki rozwoju z wykorzystaniem programów i środków zewnętrznych – zestawienie.

Załącznik nr 1 do Raportu o stanie Gminy Hajnówka za 2018r. - Uchwały Rady Gminy Hajnówka powzięte w 2018 r.

Kadencja 2014 – 2018

	Uchwała Nr	Z dnia	Przedmiot uchwały	Inicjatywa uchwałodawcza / podstawa powzięcia	Komplementarność z lokalną polityką rozwoju i dokumentami strategicznymi /uzasadnienie/
1	XXXVIII/179/18	27 lutego 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
2	XXXVIII/180/18	27 lutego 2018 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdań finansowych i merytorycznych instytucji kultury za 2017 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
3	XXXVIII/181/18	27 marca 2018 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej	Inicjatywa uchwałodawcza Wójta Gminy Hajnówka	Cel C2. Poprawa dostępności komunikacyjnej na obszarze gminy (SRGH 2015-2020)
4	XXXIX/182/18	27 marca 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
5	XXXIX/183/18	27 marca 2018 r.	w sprawie nie wyrażenia zgody na przyjęcie funduszu sołeckiego	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

6	XXXIX/184/18	27 marca 2018 r.	w sprawie przyjęcia Programu zapobiegania bezdomności zwierząt i zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wylapywania na terenie gminy Hajnówka w 2018 roku	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
7	XXXIX/185/18	27 marca 2018 r.	w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznej szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny prowadzonej na terenie Gminy Hajnówka przez inne niż Gmina Hajnówka osoby prawne i osoby fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji oraz terminu i sposobu rozliczenia ich wykorzystania	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
8	XXXIX/186/18	27 marca 2018 r.	W sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i punkcie przedszkolnym prowadzonym przez Gminę Hajnówka oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobieranych przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

			specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane w 2018 roku		
9	XXXIX/187/18	27 marca 2018 r.	W sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagoga, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego oraz zasad udzielania i rozmiaru obniżek godzin nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
10	XXXIX/188/18	27 marca 2018 r.	w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
11	XXXIX/189/18	27 marca 2018 r.	w sprawie uzgodnienia projektu uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego zmieniającej uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Puszcza Białowieska"	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

12	XXXIX/190/18	27 marca 2018 r.	w sprawie podziału Gminy Hajnówka na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
13	XXXIX/191/18	27 marca 2018 r.	w sprawie podziału Gminy Hajnówka na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
14	XL/192/18	24 kwietnia 2018 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
15	XL/193/18	24 kwietnia 2018 r.	w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
16	XL/194/18	24 kwietnia 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
17	XLI/195/18	30 maja 2018 r.	w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023"	Inicjatywa uchwałodawcza Wójta Gminy Hajnówka	Przyjęcie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023 wpisuje się w kierunek lokalnej polityki rozwoju wyznaczony w Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka, a określony celami strategicznymi. W szczególności cel A <i>Stworzenie spójnego systemu wsparcia sprzyjającego włączeniu społecznemu</i> , B <i>Poprawa walorów funkcji usługowych dziedzictwa historyczno – kulturowego i infrastruktury sportowo – rekreacyjnej</i> . LPR zaliczony Uchwałą Zarządu Województwa Podlaskiego do wojewódzkiej listy programów rewitalizacji upoważnia Gminę do ubiegania się w ramach projektów pomocowych UE o dodatkowe 10 % kosztów kwalifikowalnych projektu.

18	XLI/196/18	30 maja 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
19	XLI/197/18	30 maja 2018 r.	w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
20	XLI/198/18	30 maja 2018 r.	w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg samorządowych	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
21	XLI/199/18	30 maja 2018 r.	w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla pomnika przyrody	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
22	XLII/200/18	26 czerwca 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
23	XLII/201/18	26 czerwca 2018 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Hajnówka na lata 2018 - 2025	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
24	XLII/202/18	26 czerwca 2018 r.	w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży a także sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

25	XLII/203/18	26 czerwca 2018 r.	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
26	XLIII/204/18	31 lipca 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
27	XLIII/205/18	31 lipca 2018 r.	w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
28	XLIV/206/18	28 sierpnia 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
29	XLIV/207/18	28 sierpnia 2018 r.	w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla pomników przyrody	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
30	XLV/208/18	25 września 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
31	XLV/209/18	25 września 2018 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Hajnówka na lata 2018- 2025	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
32	XLVI/210/18	12 października 2018 r.	w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

33	XLVI/211/18	12 października 2018 r.	w sprawie określenia szczegółowych zasad wnoszenia obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, zasad promocji obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej oraz formalnych wymogów, jakim muszą odpowiadać składane projekty	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
34	XLVI/212/18	12 października 2018 r.	w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu sołectwom Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
35	XLVI/213/18	12 października 2018 r.	w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

Kadencja 2018 – 2023

1	I/1/2018	20 listopada 2018 r.	w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
2	II/2/2018	20 listopada 2018 r.	w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

3	II/3/2018	20 listopada 2018 r.	w sprawie wyboru członków Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
4	II/4/2018	20 listopada 2018 r.	w sprawie wyboru członków Komisji Rolnictwa, Finansów i Rozwoju Gospodarczego Rady Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
5	II/5/2018	20 listopada 2018 r.	w sprawie wyboru członków Komisji Opieki Społecznej, Kultury, Oświaty i Ochrony Środowiska	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
6	II/6/2018	20 listopada 2018 r.	w sprawie wyboru członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
7	III/7/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
8	III/8/2019	30 listopada 2018 r.	w sprawie zmiany wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Hajnówka na lata 2018-2025	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
9	III/9/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

10	III/10/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie określenia szczegółowych zasad wnoszenia obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, zasad promocji obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej oraz formalnych wymogów, jakim muszą odpowiadać składane projekty	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
11	III/11/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie uchwalenia Rocznego programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
12	III/12/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
13	III/13/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
14	III/14/2018	30 listopada 2018 r.	w sprawie ustalenia wysokości diet i zwrotu kosztów podróży radnym	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
15	IV/15/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących	nd.

				aktów prawa	
16	IV/16/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie uchwalenia budżetu gminy Hajnówka na rok 2019	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
17	IV/17/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie uchwalenia wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Hajnówka na lata 2018-2025	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
18	IV/18/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
19	IV/19/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
20	IV/20/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie pozbawienia kategorii drogi publicznej gminnej poprzez wyłączenie jej części z użytkowania jako drogi publicznej	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
21	IV/21/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

22	IV/22/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie zarządzenia wyborów Sołtysów oraz członków rad sołeckich	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
23	IV/23/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie wytypowania przedstawiciela do Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
24	IV/24/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie poparcia stanowiska Rady Gminy Białowieża dotyczącego podstaw funkcjonowania Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
25	IV/25/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy komisji stałych Rady Gminy Hajnówka oraz planu pracy Rady Gminy na 2019 rok	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
26	IV/26/2018	21 grudnia 2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
27	IV/27/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi na pracę urzędników zatrudnionych w GOPS Hajnówka	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.
28	IV/28/2018	21 grudnia 2018 r.	w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej	działalność bieżąca wynikająca z obowiązujących aktów prawa	nd.

Załącznik nr 2. do Raportu o stanie Gminy Hajnówka za 2018 r. Inwestycje i projekty realizowane przez Gminę Hajnówka w 2018 r. w ramach wdrażania lokalnej polityki rozwoju z wykorzystaniem programów i środków zewnętrznych.					
Lp.	Nazwa inwestycji / zakres przedsięwzięcia	Zakres interwencji	Źródło pomocy	Wartość pomocy (PLN)	Komplementarność z lokalną polityką rozwoju i dokumentami strategicznymi
1	Montaż instalacji kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych dla budynków mieszkalnych Gminy Hajnówka	Budowa instalacji kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych, redukcja emisji CO ₂ , poprawa jakości środowiska naturalnego i warunków życia mieszkańców Gminy Hajnówka	RPO WP 2014-2020 (EFRR)	463767,12	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym C.4, s. 142, Zmniejszenie emisji niskiej do powietrza oraz przedsięwzięcie nr 9 wg wykazu zadań inwestycyjnych. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017-2020 (w szczególności zgodność z celem strategicznym – ograniczenie emisji do środowiska oraz zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym gminy, s. 23).
2	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Nr 108563B Borysówka – Olchowa Kładka – etap II	Wykonane zostały dwa odcinki drogi w całości o projektowanej nawierzchni z kruszywa łamanego o łącznej długości 519,67 m oraz podbudowa pod nawierzchnię asfaltową na długości 544,10 m.	Środki Lasów Państwowych	350000	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym C.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej na obszarze gminy, s. 142.

3	Zmiana sposobu użytkowania budynku po byłej mleczarni na Klub Integracji Społecznej wraz z rozbudową i przebudową	W 2018 r. złożono wniosek o przyznanie pomocy i z powodzeniem pozyskano dofinansowanie. Realizacja przypada na 2019 r. W ramach realizacji projektu istniejący budynek byłej mleczarni w Dubiczach Osocznych zostanie zaadaptowany (roboty budowlane i wyposażenie) do funkcji Klubu Integracji Społecznej	RPO WP 2014-2020 (EFRR)	371966,56	Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Hajnówka 2017-2023 poprzez zgodność z celem strategicznym 1. Rozwój Lokalny, s. 16, Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2014 – 2020 (Cel D.6. Podejmowanie przedsięwzięć sprzyjających poprawie warunków życia mieszkańców, w tym związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury społecznej, s. 143), jak i Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (przedsięwzięcie podstawowe, s. 96 – 98).
4	Realizacja Programu Aktywności Społeczno – Zawodowej i Zatrudnieniowej Osób 25 + na obszarze działania LGD Puszcza Białowieska	W 2018 r. złożono wniosek o przyznanie pomocy i z powodzeniem pozyskano dofinansowanie. Realizacja przypada na 2019 r. - 2020 r. Projekt został przygotowany w partnerstwie z Stowarzyszeniem Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska. W ramach projektu mieszkańcy obszaru LGD Puszcza Białowieska – w tym Gminy Hajnówka, zakwalifikowani w rozumieniu Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „PB” do grupy defaworyzowanej, będą mieli dostęp do szkoleń zwiększających ich szanse na rynku pracy.	RPO WP 2014-2020 (EFS)	377791,25	Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Hajnówka 2017-2023 poprzez zgodność z celem strategicznym 2. Aktywna integracja, s. 16). Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2014 – 2020 poprzez zgodność z celem A9. Realizacja projektów z organizacjami pozarządowymi na zasadzie partnerstwa, z wykorzystaniem dostępnych środków finansowych, s. 141.
5	Poprawa warunków edukacji przedszkolnej w gminie Hajnówka	W 2018 r. rozpoczęto prace nad dokumentacją aplikacyjną. W ramach projektu zaplanowano przeprowadzenie prac remontowych i wyposażenie istniejących pomieszczeń Zespołu Szkół w Dubinach do celu utworzenia nowych miejsc przedszkolnych, zakup pomocy dydaktycznych, doposażenie placu zabaw, zapewnienie działalności bieżącej (personel), utrzymanie kuchni oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji	RPO WP 2014-2020 (EFS)	Projekt na etapie negocjacji (stan na 1.05.2019)	Projekt wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2014 – 2020, Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017-2023 oraz Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023

		zawodowych nauczycieli. Realizacja w latach 2019 – 2020.			
6	Utworzenie Miejsca Obsługi Rowerzystów w Mochnatem wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu do funkcji placu zabaw i zewnętrznej siłowni rekreacyjnej	Realizacja rzeczowa projektu przypadła na 2018 r. W ramach projektu utworzono ogólnodostępną przestrzeń publiczną przy obiekcie byłej Szkoły Podstawowej w Mochnatem zaadaptowano poprzez wykonanie urządzeń zewnętrznej siłowni rekreacyjnej, urządzeń placu zabaw, wiaty do obsługi rowerzystów.	PROW 2014-2020 (EFROW)	46201	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym B.3 – Rozbudowa infrastruktury agroturystycznej, s. 142.
7	Rozwój Infrastruktury Rekreacyjnej i Turystycznej w Puciskach i Starym Berezowie	W ramach projektu wykonano dwie mini – stacje zewnętrznych siłowni rekreacyjnych.	Program odnowy wsi województwa podlaskiego na realizację przez gminy zadań istotnych dla sołectw z terenu województwa	9349,5	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym B.3 – Rozbudowa infrastruktury agroturystycznej, s. 142.

8	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Hajnówka	W ramach przyznanej tut. Gminie dotacji, firma wyłoniona w przetargu nieograniczonym odebrała od mieszkańców gminy oraz przekazała na składowisko odpadów niebezpiecznych do utylizacji 46,090 Mg płyt azbestowo-cementowych.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku	13356,98	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym C.1 – Zachowanie wysokiej jakości walorów przyrodniczych; Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023 – w szczególności poprzez zgodność celem szczegółowym nr 2 – Poprawa funkcjonalności i estetyki zagospodarowania przestrzennego obszaru rewitalizacji z zachowaniem walorów środowiskowych oraz dziedzictwa kulturowego. Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest na lata 2007-2032.
9	Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo – gaśniczych	Zakup wyposażenia na potrzeby OSP Orzeszkowo	MSWiA	4800	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym A9. Realizacja projektów z organizacjami pozarządowymi, A11. Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie bezpieczeństwa, C.1. Zachowanie wysokiej jakości walorów przyrodniczych gminy.
10	Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo- gaśniczego	Modernizacja podjazdu do garażu OSP w Mochnatem oraz wymiana bramy garażowej w OSP w Nowokorninie	Dotacje Komendanta Głównego PSP	19000	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym A9. Realizacja projektów z organizacjami pozarządowymi, A11. Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie bezpieczeństwa, C.1. Zachowanie wysokiej jakości walorów przyrodniczych gminy

11	Dotacja z programu „FLORIAN”	Zakup motopompy szlamowej na rzecz OSP w Orzeszkowie	Program FLORIAN	5560	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym A9. Realizacja projektów z organizacjami pozarządowymi, A11. Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie bezpieczeństwa, C.1. Zachowanie wysokiej jakości walorów przyrodniczych gminy
12	Dotacje ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości	Zakup wyposażenia OSP: Orzeszkowo (pilarka do drewna, latarka akumulatorowa, sprzęt do oznakowania terenu akcji, Torba R1 z wyposażeniem), Nowokornino (zbijak do szyb, nóż do pasów, zestaw podpór i klinów, detektor napięcia, przenośny zestaw oświetleniowy, sprzęt do oznakowania terenu akcji, latarka akumulatorowa 2szt.), Mochnate (automatyczny defibrylator AED, piła ratownicza do szyb klejonych, zabezpieczenie poduszki powietrznej kierowcy i pasażera, detektor napięcia)	Dotacje ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości	27345,78	Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 – w szczególności zgodność z celem strategicznym A9. Realizacja projektów z organizacjami pozarządowymi, A11. Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie bezpieczeństwa, C.1. Zachowanie wysokiej jakości walorów przyrodniczych gminy.
13	Rządowy program „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”	Wsparcie finansowe w formie dotacji celowej w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” w wysokości 6 480 zł dla niżej wymienionych szkół: Szkoła Podstawowa w Dubinach – w wysokości 4 000zł Szkoła Podstawowa w Nowokorninie – w wysokości 2 480zł	Rządowy program „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”	6480	Projekt wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2014 – 2020, Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017-2023 oraz Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023.
ŁĄCZNA WARTOŚĆ POZYSKANYCH I WDROŻONYCH ŚRODKÓW POMOCOWYCH*				1 695 618,19 zł	

* Wartość nie uwzględnia projektów na etapie negocjacji z właściwą IZ (dot. poz. 5).